

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

13. července 2011 *

Ve věci T-39/07,

Eni SpA, se sídlem v Římě (Itálie), zastoupená G. M. Robertim a I. Perego, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené V. Di Buccim, G. Contem a V. Bottkou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh směřující ke zrušení rozhodnutí Komise K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren-butadienový

* Jednací jazyk: italština.

kaučuk vyrobený emulzní polymerizací) v rozsahu, ve kterém se týká společnosti Eni SpA, nebo podpůrně zrušení nebo snížení pokuty uložené společnosti Eni,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení F. Dehousse (zpravodaj), zastupující předseda, I. Wiszniewska-Białecka a N. Wahl, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. října 2009,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

- ¹ Komise Evropských společenství rozhodnutím K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren-butadienový kaučuk vyrobený emulzní polymerizací, dále jen „napadené rozhodnutí“) konstatovala, že několik podniků svou účastí na kartelové dohodě na trhu s výše

uvedenými výrobky porušilo čl. 81 odst. 1 ES a článek 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP).

2 Napadené rozhodnutí je určeno následujícím podnikům:

- Bayer AG, se sídlem v Leverkusen (Německo);

- The Dow Chemical Company, se sídlem v Midlandu, Michigan (USA) (dále jen „Dow Chemical“);

- Dow Deutschland Inc., se sídlem ve Schwalbachu (Německo);

- Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH (dříve Dow Deutschland GmbH & Co. OHG), se sídlem ve Schwalbachu;

- Dow Europe, se sídlem v Horgen (Švýcarsko);

- Eni SpA, se sídlem v Římě (Itálie);

- Polimeri Europa SpA, se sídlem v Brindisi (Itálie) (dále jen „Polimeri“);

- Shell Petroleum NV, se sídlem v Haagu (Nizozemsko);

- Shell Nederland BV, se sídlem v Haagu;

  - Shell Nederland Chemie BV, se sídlem v Rotterdamu (Nizozemsko);

  - Unipetrol a. s., se sídlem v Praze (Česká republika);

  - Kaučuk a. s., se sídlem v Kralupech nad Vltavou (Česká republika);

  - Stomil sp. z o.o., se sídlem v Lodži (Polsko) (dále jen „Stomil“).
- 3 Dow Deutschland, Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe jsou přímo nebo nepřímo zcela kontrolovány společností Dow Chemical (dále společně jen „Dow“) (body 16 až 21 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 4 Aktivity Eni v oblasti dotčených výrobků zajišťovala původně EniChem Elastomeri Srl, kterou Eni nepřímo kontrolovala prostřednictvím své dceřiné společnosti EniChem SpA (dále jen „EniChem SpA“). Dne 1. listopadu 1997 se EniChem Elastomeri sloučila s EniChem SpA. Eni kontrolovala 99,97% společnosti EniChem SpA. Dne 1. ledna 2002 převedla EniChem SpA svou strategickou chemickou výrobu (včetně aktivit souvisejících s butadienovým kaučukem a styren-butadienovým kaučukem vyráběným emulzní polymerizací) na svou dceřinou společnost Polimeri, ve které měla 100% podíl. Eni přímo a zcela kontroluje Polimeri od 21. října 2002. Od 1. května 2003 změnila EniChem SpA firmu na Syndial SpA (body 26 až 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise v napadeném rozhodnutí používá označení „EniChem“

pro všechny společnosti vlastněné společnostmi Eni (dále jen „EniChem“) (bod 36 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 5 Shell Nederland Chemie je dceřiná společnost společnosti Shell Nederland, která je zcela kontrolována společnostmi Shell Petroleum (dále společně jen „Shell“) (body 38 až 40 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 6 Kaučuk vznikla v roce 1997 sloučením společností Kaučuk Group a. s. a Chemopetrol Group a. s. Dne 21. července 1997 přešel na Unipetrol veškerý obchodní majetek, práva a závazky sloučených podniků. Unipetrol vlastní 100% akcií společnosti Kaučuk (body 45 a 46 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Podle napadeného rozhodnutí Tavorex s. r. o. (dále jen „Tavorex“), se sídlem v České republice, zastupovala Kaučuk (a jejího předchůdce Kaučuk Group) při vývozech od roku 1991 do 28. února 2003. Podle napadeného rozhodnutí dále Tavorex od roku 1996 zastupovala Kaučuk na zasedáních Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (European Synthetic Rubber Association; bod 49 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 7 Podle napadeného rozhodnutí Stomil zastupovala přibližně po dobu 30 let, nejméně do roku 2001, při vývozech polského výrobce Chemical Company Dwory S.A. (dále jen „Dwory“). Dále podle napadeného rozhodnutí Stomil zastupovala Dwory v letech 1997 a 2000 také na zasedáních Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (bod 51 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 8 Zjištěná doba trvání protiprávního jednání je od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002 (pro Bayer, Eni a Polimeri), od 20. května 1996 do 31. května 1999 (pro Shell Petroleum, Shell Nederland a Shell Nederland Chemie), od 1. července 1996 do 28. listopadu 2002 (pro Dow Chemical), od 1. července 1996 do 27. listopadu 2001 (pro Dow Deutschland), od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002 (pro Unipetrol a Kaučuk), od 16. listopadu 1999 do 22. února 2000 (pro Stomil), od 22. února 2001 do 28. února

2002 (pro Dow Deutschland Anlagengesellschaft) a od 26. listopadu 2001 do 28. listopadu 2002 (pro Dow Europe) (body 476 až 485 odůvodnění a článek 1 výroku napadeného rozhodnutí).

- 9 Butadienový kaučuk (dále jen „BK“) a styren-butadienový kaučuk vyrobený emulzní polymerizací (dále jen „SBK“) jsou syntetické kaučuky používané převážně při výrobě pneumatik. Oba výrobky jsou vzájemně zastupitelné a nahradit je lze i jinými syntetickými kaučuky a přírodním kaučukem (body 3 až 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 10 Vedle výrobců uvedených v napadeném rozhodnutí prodávali na území EHP omezené množství BK a SBK i další výrobci z Asie a z východní Evropy. Kromě toho velkou část BK vyrábí přímo velcí výrobci pneumatik (bod 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 11 Dne 20. prosince 2002 navázala Bayer kontakt se službami Komise a vyjádřila přání spolupracovat na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155, dále jen „oznámení o spolupráci“) ve věci BK a SBK. V souvislosti s SBK podala Bayer ústní prohlášení, v němž popsala aktivity kartelové dohody. Toto ústní prohlášení bylo zaznamenáno na magnetickou pásku (bod 67 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 12 Dne 14. ledna 2003 podala Bayer ústní prohlášení, v němž popsala aktivity kartelové dohody v oblasti BK. Toto ústní prohlášení bylo zaznamenáno na magnetickou pásku. Bayer poskytla také zápisy ze zasedání výboru pro BK Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (bod 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 13 Dne 5. února 2003 oznámila Komise společnosti Bayer rozhodnutí, kterým jí podmínečně prominula pokutu (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 14 Dne 27. března 2003 provedla Komise šetření podle čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), v prostorách společnosti Dow Deutschland & Co. (bod 70 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 15 V období od září 2003 do července 2006 zaslala Komise podnikům uvedeným v napadeném rozhodnutí několik žádostí o informace podle článku 11 nařízení č. 17 a článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) (bod 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 16 Dne 16. října 2003 se Dow Deutschland a Dow Deutschland & Co. sešly se službami Komise a vyjádřily přání spolupracovat podle oznámení o spolupráci. Na setkání byly ústně vylíčeny aktivity kartelové dohody v souvislosti s BK a SBK. Tato ústní prezentace byla zaznamenána. Byl rovněž předán spis obsahující dokumentaci vztahující se ke kartelové dohodě (bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 17 Dne 4. března 2005 byla Dow Deutschland informována o záměru Komise snížit jí pokutu o 30 až 50% (bod 73 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 18 Dne 7. června 2005 zahájila Komise řízení a zaslala společnosti Dwory a podnikům, jimž je určeno napadené rozhodnutí, s výjimkou společnosti Unipetrol, první oznámení námitek. První oznámení námitek bylo určeno i společnosti Tavorex, ale nebylo jí doručeno, neboť společnost byla od října 2004 v úpadku. Řízení vůči této společnosti proto bylo ukončeno (body 49 a 74 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 19 Dotyčné podniky podaly k prvnímu oznámení námitek písemná vyjádření (bod 75 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Měly rovněž přístup ke spisu ve formě kompaktního disku a v prostorách Komise jim byla zpřístupněna ústní prohlášení a související dokumenty (bod 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 20 Dne 3. listopadu 2005 požádala Manufacture française des pneumatiques Michelin (dále jen „Michelin“) o vstup do řízení jako vedlejší účastnice. Dne 13. ledna 2006 podala písemné stanovisko (bod 78 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 21 Dne 6. dubna 2006 přijala Komise druhé oznámení námitek, které zaslala podnikům, jimž je určeno napadené rozhodnutí. Dotyčné podniky se k němu vyjádřily písemně (bod 84 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 22 Dne 12. května 2006 podala Michelin stížnost podle článku 5 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81) (bod 85 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 23 Dne 22. června 2006 se Michelin a podniky, jimž je určeno napadené rozhodnutí, s výjimkou společnosti Stomil, účastnily slyšení před Komisí (bod 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 24 S ohledem na nedostatek důkazů k prokázání účasti společnosti Dwory na kartelové dohodě se Komise rozhodla ukončit řízení vůči ní (bod 88 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise rozhodla o ukončení řízení i vůči společnosti Syndial (bod 89 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 25 Původně sice byly používány dvě samostatné spisové značky (COMP/E-1/38.637 pro BK a COMP/E-1/38.638 pro SBK), Komise však od prvního oznámení námitek používá značku jedinou (COMP/F/38.638) (body 90 a 91 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 26 Dne 29. listopadu 2006 ukončila Komise správní řízení přijetím napadeného rozhodnutí.
- 27 Podle článku 1 výroku napadeného rozhodnutí se tím, že se po uvedené dobu účastnily jediné a trvající dohody, v jejímž rámci bylo dohodnuto stanovování cílových cen, rozdělení zákazníků dohodami o nezasahování a vyměňování citlivých informací

týkajících se cen, soutěžitelů a zákazníků v odvětví BK a SBK, dopustily protiprávního jednání porušujícího článek 81 ES a článek 53 EHP následující podniky:

- a) Bayer od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002;
- b) Dow Chemical od 1. července 1996 do 28. listopadu 2002; Dow Deutschland od 1. července 1996 do 27. listopadu 2001; Dow Deutschland Anlagengesellschaft od 22. února 2001 do 28. února 2002; Dow Europe od 26. listopadu 2001 do 28. listopadu 2002;
- c) Eni od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002; Polimeri od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002;
- d) Shell Petroleum od 20. května 1996 do 31. května 1999; Shell Nederland od 20. května 1996 do 31. května 1999; Shell Nederland Chemie od 20. května 1996 do 31. května 1999;
- e) Unipetrol od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002; Kaučuk od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002;
- f) Stomil od 16. listopadu 1999 do 22. února 2000.

²⁸ Na základě skutkových zjištění a právního posouzení provedeného v napadeném rozhodnutí uložila Komise dotýčným podnikům pokuty, jejichž výše byla vypočtena metodou uvedenou v Pokynech o metodě stanovování pokut [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESÚO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny“), jakož i v oznámení o spolupráci.

29 V článku 2 výroku napadeného rozhodnutí se ukládají následující pokuty:

a) Bayer: 0 eur;

b) Dow Chemical: 64,575 milionů eur, z nichž:

i) 60,27 milionů eur solidárně se společností Dow Deutschland;

ii) 47,355 milionů eur solidárně se společností Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe;

c) Eni a Polimeri solidárně: 272,25 milionů eur;

d) Shell Petroleum, Shell Nederland a Shell Nederland Chemie solidárně: 160,875 milionů eur;

e) Unipetrol a Kaučuk solidárně: 17,55 milionů eur;

f) Stomil: 3,8 milionů eur.

30 V článku 3 výroku napadeného rozhodnutí se podnikům uvedeným v článku 1 nařizuje, aby okamžitě ukončily protiprávní jednání uvedené v témž článku, pokud tak již neučinily, a aby neopakovaly žádné výše popsané jednání a zdržely se veškerého jednání s rovnocenným cílem či účinkem.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 31 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 16. února 2007 podala Eni projednávanou žalobu.
- 32 Rozhodnutím předsedy Tribunálu ze dne 31. března 2009 byl N. Wahl určen k doplnění senátu následkem překážky na straně jednoho z členů senátu.
- 33 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (první senát) rozhodl zahájit ústní část řízení.
- 34 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu Tribunálu vyzval účastnice řízení, aby odpověděly na několik otázek a aby mu zaslaly blíže určené dokumenty. Účastnice řízení této výzvě ve stanovených lhůtách vyhověly.
- 35 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 12. října 2009.
- 36 Eni navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v kterém jí přičítá odpovědnost za jednání, které je předmětem dotčené pokuty;

- podpůrně zrušil nebo snížil pokutu, která jí byla uložena podle článku 2 napadeného rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

37 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítl žalobu;
- uložil společnosti Eni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

38 Na podporu svých návrhových žádání uvádí Eni dva žalobní důvody. V rámci prvního žalobního důvodu Eni namítá, že Komise jí přičetla odpovědnost za protiprávní jednání. V rámci druhého žalobního důvodu Eni tvrdí, že Komise stanovila pokutu v nesprávné výši.

*A – K návrhovým žádáním směřujícím k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí**1. K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z protiprávního přičtení protiprávního jednání společnosti Eni*

- 39 Eni uvádí, že podle napadeného rozhodnutí vede vlastnictví 100% kapitálu určité společnosti k domněnce, že mateřská společnost rozhodujícím způsobem ovlivňuje chování své dceřiné společnosti, což vylučuje, aby tato dceřiná společnost určovala svou vlastní obchodní politiku skutečně samostatně. Eni vykládá napadené rozhodnutí tak, že důkazní břemeno je v takovém případě obrácené a dotýčný podnik musí prokázat, že domněnka vycházející z kontroly veškerého kapitálu je nepodložená.
- 40 První žalobní důvod Eni se dělí na čtyři části. V rámci první části se Eni domnívá, že Komise použila k posouzení odpovědnosti mateřské společnosti nesprávné kritérium. V rámci druhé části Eni tvrdí, že Komise pochybila, když konstatovala její objektivní odpovědnost. V rámci třetí části Eni uvádí, že ve správním řízení dodala podklady, které měly vést Komisi k závěru, že obchodní politiku společností Syndial a Polimeri neovlivňovala. V rámci čtvrté části Eni tvrdí, že Komise porušila zásadu omezené odpovědnosti kapitálových společností a společné zásady v oblasti odpovědnosti.

a) K první části, vycházející z nesprávného použití podmínek přičitatelnosti protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

- ⁴¹ Eni uvádí, že povinnost prokázat porušení pravidel hospodářské soutěže má Komise (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, *Baustahlgewebe v. Komise*, C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, a článek 2 nařízení č. 1/2003), a domnívá se, že postup Komise v napadeném rozhodnutí je v rozporu s judikaturou i s její vlastní praxí.
- ⁴² Pokud jde o judikaturu, odkazuje Eni především na rozsudky, které ve věci *Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise* vydal Tribunál (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, *Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise*, T-354/94, Recueil, s. II-2111) a na základě kasačního opravného prostředku Soudní dvůr (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, *Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise*, C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, dále jen „rozsudek Stora“), a vyslovuje názor, že tyto rozsudky potvrzují zásadu, podle které lze odpovědnost za chování dceřiné společnosti přičíst její mateřské společnosti jen tehdy, pokud dceřiná společnost neurčuje své chování na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost (výše uvedený rozsudek *Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise*). Soudní dvůr v této souvislosti podle ní potvrdil, že z pouhého vlastnictví kapitálu nelze vyvodit odpovědnost za porušování pravidel hospodářské soutěže (výše uvedený rozsudek *Stora*). Eni odkazuje i na stanovisko generálního advokáta J. Mischa předcházející výše uvedenému rozsudku *Stora* (Recueil, s. I-9928), od něhož se Soudní dvůr neodchýlil. V této věci bylo na základě chování žalobkyně v průběhu správního řízení a na základě účasti několika společností skupiny *Stora* na kartelové dohodě možno dospět k závěru, že k přičtení odpovědnosti za jednání dceřiných společností společnosti *Stora* postačuje vlastnictví 100% kapitálu. Eni z toho dovozuje, že odpovědnost společnosti stojící

v čele skupiny, ač není třeba dalšího šetření k prověření, zda skutečně vykonávala rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti porušující článek 81 ES, lze konstatovat jen na základě velmi specifických, každopádně dodatečných okolností.

- 43 Soudní dvůr dospěl k podobnému závěru i v pozdějších věcech, v nichž vyvstala obdobná otázka. Eni v této souvislosti odkazuje na rozsudky Soudního dvora ze dne 2. října 2003, *Aristrain v. Komise* (C-196/99 P, Recueil, s. I-11005) a ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425). Tyto rozsudky jsou relevantní, byť se týkají sesterských společností, neboť potvrzují, že Komise musí k určení odpovědné právnické osoby uvnitř skupiny podrobně přezkoumat veškeré vztahy mezi podniky této skupiny. Eni cituje i rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze a další* (C-222/04, Sb. rozh. s. I-289). Tento rozsudek není se stanoviskem Eni v rozporu, jak tvrdí Komise. Podle Eni totiž potvrzuje, že pouhé vlastnictví veškerého kapitálu neznamená totéž co skutečné vykonávání vlivu na řízení.
- 44 Ani Tribunál nerozhodl, že by vlastnictví 100% kapitálu společnosti, která fakticky porušovala pravidla hospodářské soutěže, mohlo být samo o sobě, bez dalších skutečností prokazujících, že mateřská společnost skutečně vykonávala pravomoci plynoucí z její kapitálové účasti, důvodem pro vyvození odpovědnosti této mateřské společnosti. Eni v této souvislosti uvádí několik „indicií“, které mohou potvrdit domněnku vycházející z vlastnictví kapitálu a které Tribunál popsál v několika věcech.
- 45 Eni připouští, že Tribunál ve dvou rozsudcích z nedávné doby dospěl k názoru, že v případě, kdy mateřská společnost ze 100% kontroluje svou dceřinou společnost, která se dopustila protiprávního jednání, existuje vyvratitelná domněnka, že tato mateřská společnost skutečně vykonávala rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti, a že tudíž vyvrátit tuto domněnku musí mateřská společnost předložením důkazů, které mohou prokázat nezávislost její dceřiné společnosti (rozsudky Tribunálu

ze dne 27. září 2006, Avebe v. Komise, T-314/01, Sb. rozh. s. II-3085, a Akzo Nobel v. Komise, T-330/01, Sb. rozh. s. II-3389). Při pozorném čtení těchto dvou rozsudků však vychází najevo, že ke konstatování protiprávnosti z tohoto hlediska nedošlo u rozhodnutí Komise přiřítajících mateřským společnostem odpovědnost za porušování práva hospodářské soutěže, jehož se dopustily jejich dceřiné společnosti, jen díky několika konkrétnějším faktorům, na které Eni upozorňuje a které se nevztahují k pouhému vlastnictví kapitálu.

⁴⁶ V rozsudku ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise (T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435), uváděném Komisi v jejích písemnostech, se Tribunál problematikou domněnky odpovědnosti zabýval jen incidenčně a jen proto, aby prohlásil, že se v projednávaném případě neuplatní. Eni dále poukazuje na to, že mateřská společnost Jungbunzlauer Holding AG se na sankcionovaném protiprávním jednání nepodílela, ale že vlastnila veškerý kapitál žalobkyně v dané věci a veškerý kapitál společnosti Jungbunzlauer GmbH.

⁴⁷ Z výše uvedeného Eni dovozuje, že zejména s ohledem na rozsudek Avebe v. Komise, uvedený výše v bodě 45, lze o případné domněnce „rozhodného vlivu“ mateřské společnosti na její 100% vlastněnou dceřinou společnost uvažovat jen tehdy, je-li vlastnictví veškerého kapitálu doplněno o další „dostatečně závažné skutečnosti“. Dotyčná společnost může každopádně kdykoli „vyvrátit tento předpoklad předložením dostatečných důkazů Komisi v průběhu správního řízení“ (rozsudek Akzo Nobel v. Komise, uvedený výše v bodě 45).

⁴⁸ Postoj Eni je dále potvrzen i v rozsudku Tribunálu ze dne 26. dubna 2007, Boloré a další v. Komise (T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 a T-136/02, Sb. rozh. s. II-947). Tento rozsudek výslovně potvrzuje, že tvrzení Komise, že z pouhé domněnky vycházející z vlastnictví veškerého kapitálu lze dovodit odpovědnost mateřské společnosti, je z právního hlediska

nepodložené. Vlastnictví 100% kapitálu sice může být indicií poukazující na rozhodující vliv, ale samo o sobě nepostačuje k jeho prokázání. Podle tohoto rozsudku jsou totiž v takovém případě i tak zapotřebí ještě další faktory než jen míra účasti.

- 49 Pokud jde o dřívější rozhodovací praxi Komise, Eni poukazuje na to, že až do přijetí rozhodnutí Komise ze dne 19. ledna 2005 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 EHP (věc COMP/E-1/37.773 – AMCA, dále jen „rozhodnutí AMCA“) nikdy nedošlo k vyvození odpovědnosti určité společnosti za protiprávní jednání porušující článek 81 ES jen na základě toho, že kontrolovala jinou společnost. Komise bez dalších důkazů nepřičítala ani nerozšiřovala odpovědnost společnosti stojící v čele skupiny.
- 50 Eni cituje zejména rozhodnutí Komise ze dne 16. prosince 2003 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 EHP (věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky) (shrnutí v Úř. věst. 2004, L 125, s. 50), a rozhodnutí Komise ze dne 20. října 2004 (věc COMP/C.38.238/B.2 – Surový tabák – Španělsko) a ze dne 20. října 2005 (věc COMP/C.38.281/B.2 – Surový tabák – Itálie) v řízení podle článku 81 ES. Eni připomíná závěry, které vyvodila z těchto rozhodnutí a které podrobně rozvedla v odpovědi na druhé oznámení námitek.
- 51 Z těchto rozhodnutí plyne, že praxe Komise byla přinejmenším do roku 2005 jednoznačně taková, že vlastnictví veškerého kapitálu podniku, který se fakticky podílel na protiprávním jednání, mateřskou společností se nepřikládal rozhodující význam při určování vlivu, jež měla tato mateřská společnost na obchodní politiku této dceřiné společnosti. Vlastnictví 100% či téměř 100% kapitálu „odlehčuje“ důkazní břemeno, jež nese Komise, ale nikdy nevede k jeho zániku. Eni dále uvádí důkazy, jimž Komise

v jiných rozhodnutích přiznala zvláštní význam. Nic z uvedeného se ve vztazích mezi Eni a Polimeri, respektive mezi Eni a Syndial, nevyskytuje.

- 52 Eni mimoto uvádí, že si je vědoma judikatury, která v souvislosti s ukládáním pokut v oblasti hospodářské soutěže odmítá veškeré námitky založené na dřívější rozhodovací praxi Komise. Tribunál nicméně uvedl, že Komise je i při uplatňování tohoto ustanovení (v daném případě článku 15 nařízení č. 17) na každý jednotlivý případ povinna dodržovat obecné právní zásady, mezi které patří zásada rovného zacházení, tak jak byla vyložena soudy Společenství (rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-59/02, Sb. rozh. s. II-3627). Diskreční pravomoc, kterou Komise hodlá vykonávat, je tedy i tak omezena dodržováním základních zásad. Kromě toho je třeba rozlišovat mezi stanovováním výše pokuty, k němuž má Komise diskreční pravomoc, a označením právního subjektu či subjektů odpovědných za protiprávní jednání. V tomto druhém případě nemá Komise diskreční pravomoc. To potvrzuje i stanovisko generální advokátky J. Kokott předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 11. prosince 2007, ETI a další (C-280/06, Sb. rozh. s. I-10893, I-10896). Nemůže se tedy dovolávat takové pravomoci k tomu, aby nedbala své vlastní dřívější rozhodovací praxe. Eni nakonec podotýká že změna praxe Komise není náležitě a konkrétně odůvodněna, přičemž takové odůvodnění je nezbytné, má-li orgán v úmyslu se odchýlit od dřívější ustálené praxe. Eni má za to, že takového odůvodnění je v projednávaném případě třeba tím spíše, že toto nové směřování vede k přičtení odpovědnosti právním subjektům, které se na sankcionovaném protiprávním jednání nijak nepodílely (rozsudek Tribunálu ze dne 28. dubna 1994, AWS Benelux v. Komise, T-38/92, Recueil, s. II-211).

- 53 Závěrem Eni uvádí, že Komise vzhledem k tomu, že společnosti Eni přičetla odpovědnost za vytýkané jednání jen na základě domněnky rozhodujícího vlivu, který Eni údajně vykonávala vůči Polimeri díky vlastnictví 100% jejího kapitálu, porušila zásady týkající se odpovědnosti mateřských společností za protiprávní jednání, jichž se dopustily jejich dceřiné společnosti, jak je definovala judikatura Společenství k článkům

81 ES a 82 ES a k článku 2 nařízení č. 1/2003, která na Komisi přenáší povinnost prokázat porušování pravidel hospodářské soutěže.

- 54 K „dalším důkazům“ uvedeným v napadeném rozhodnutí, na které poukazuje Komise ve svých písemnostech, předesílá Eni, že zmiňované hierarchické vazby existovaly jen mezi dceřinými společnostmi a nesahaly až ke společnostem na vyšších úrovních. Komise poukázala toliko na to, že mateřská společnost disponovala běžnou pravomocí jmenovat členy představenstva. Nejednalo se tedy o důkaz odlišný od kontroly. Ani skutečnost, že se Eni nikdy nevzdala svých aktivit v chemickém průmyslu, není takovým důkazem. Toto nesmyslné tvrzení navíc není v napadeném rozhodnutí uvedeno. Co se konečně týče „systematických reorganizací“, na které poukazuje Komise, ty byly v napadeném rozhodnutí uvedeny proto, aby zpochybnily průkaznost důkazu předloženého samotnou Eni. Z těchto reorganizací navíc plyne, že vedlejším činností, včetně chemie, se na rozdíl od jiných odvětví i nadále věnovaly samostatné společnosti.
- 55 Komise navrhuje zamítnutí první části prvního žalobního důvodu. V zásadě má za to, že vlastní-li mateřská společnost 100% kapitálu dceřiné společnosti, existuje domněnka, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na chování dceřiné společnosti.

Závěry Tribunálu

- 56 Komise v napadeném rozhodnutí uvádí, že mateřská společnost může být považována za odpovědnou za protiprávní jednání dceřiné společnosti, jestliže dceřiná společnost neurčuje své chování na trhu samostatně. Komise se v této souvislosti opírá zejména

o koncepci podniku v právu hospodářské soutěže (body 333 a 334 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise kromě toho uvádí, že může předpokládat, že ze 100% vlastněná dceřiná společnost uplatňuje pokyny, které jí dává mateřská společnost, aniž musí ověřovat, zda mateřská společnost tuto pravomoc skutečně vykonávala. Vyvrátit tuto domněnku musí mateřská nebo dceřiná společnost předložením důkazů o tom, že dceřiná společnost své chování určovala samostatně a neuplatňovala pokyny své mateřské společnosti, takže koncepce podniku se na ně nevztáhne (bod 335 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

57 Komise dále uvádí, že EniChem SpA je odpovědná za svou přímou účast na protiprávním jednání. Podotýká, že aktivity Eni v oblasti dotčených výrobků zajišťovala původně EniChem Elastomeri, kterou Eni nepřímo kontrolovala prostřednictvím své dceřiné společnosti EniChem SpA. Jak již bylo uvedeno výše v bodě 4, dne 1. listopadu 1997 se EniChem Elastomeri sloučila s EniChem SpA. Eni kontrolovala 99,97% společnosti EniChem SpA. Dne 1. ledna 2002 převedla EniChem SpA svou strategickou chemickou výrobu (včetně aktivit souvisejících s BK a SBK) na svou dceřinou společnost Polimeri, ve které měla 100% podíl. Eni přímo a zcela kontroluje Polimeri od 21. října 2002. Od 1. května 2003 změnila EniChem SpA firmu na Syndial (body 26 až 32 a 365 až 367 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

58 Komise nakonec poukazuje na to, že Eni přímo nebo nepřímo kontrolovala téměř 100% kapitálu společností EniChem Elastomeri, EniChem SpA, Syndial a Polimeri, a uvádí, že podle jejího názoru se na základě vícero skutečností lze domnívat, že Eni vykonávala rozhodující vliv na chování svých dceřiných společností. Komise dále mimo jiné připomíná, že Polimeri převzala strategickou chemickou výrobu od EniChem SpA dne 1. ledna 2002 a že existovalo významné riziko, že v době výkonu napadeného rozhodnutí již Syndial nebude mít dostatečná aktiva k uhrazení pokuty, takže dospěla k názoru, že je třeba vyvodit odpovědnost Polimeri za chování společnosti Syndial

a rozhodla, že napadené rozhodnutí nebude společností Syndial určeno. Komise tak uzavřela, že napadené rozhodnutí má být určeno společností Polimeri a Eni a že je třeba vyvodit jejich solidární odpovědnost za protiprávní jednání (body 365 až 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 59 Podstatou první části prvního žalobního důvodu Eni je právní předpoklad, že neexistuje domněnka, že mateřská společnost, která vlastní 100% kapitálu své dceřiné společnosti, rozhodujícím způsobem ovlivňuje její chování.
- 60 V této souvislosti je třeba připomenout, že právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže se vztahuje na činnosti podniků a že pojem „podnik“ zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování. Soudní dvůr rovněž upřesnil, že pojem „podnik“ musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob. Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti. Porušení práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže musí být jednoznačně přičteno právnické osobě, které mohou být pokuty uloženy, a musí jí být určeno oznámení námitek. Důležité je rovněž to, aby oznámení námitek uvádělo, v jakém postavení právnická osoba čelí obvinění z tvrzených skutečností (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, body 54 až 57 a citovaná judikatura).
- 61 Z ustálené judikatury také vyplývá, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, především s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které spojují tyto dva právní subjekty. Je tomu tak proto, že v takové situaci jsou mateřská společnost a dceřiná společnost součástí téže

hospodářské jednotky, a tudíž vytvářejí jediný podnik ve smyslu výše zmiňované judikatury. Skutečnost, že mateřská společnost a dceřiná společnost představují jediný podnik, umožňuje Komisi určit rozhodnutí, v němž jsou ukládány pokuty, mateřské společnosti, aniž je vyžadováno prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, uvedený výše v bodě 60, body 58 a 59 a citovaná judikatura).

- 62 Ve zvláštním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100% kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla Společenství v oblasti hospodářské soutěže, může tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti. Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně. Ačkoli je pravda, že Soudní dvůr v bodech 28 a 29 rozsudku Stora, uvedeného výše v bodě 42, uvedl kromě vlastnictví 100% kapitálu dceřiné společnosti další okolnosti, jako nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, nemění to nic na tom, že takové okolnosti Soudní dvůr uvedl pouze s cílem popsat souhrn skutečností, na kterých Tribunál založil své úvahy, a nikoli za účelem podmínit použití výše uvedené domněnky předložením dalších nepřímých důkazů o skutečném vykonávání vlivu mateřské společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, uvedený výše v bodě 60, body 60 až 62 a citovaná judikatura).

- 63 Z uvedeného vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí Eni, existuje vyvratitelná domněnka, že pokud mateřská společnost vlastní 100% kapitálu dceřiné společnosti, vykonává rozhodující vliv na její chování. Právní předpoklad Eni je tudíž nesprávný.
- 64 K dřívější rozhodovací praxi Komise, na kterou poukazuje Eni, a k námitce Eni, že došlo k porušení zásady rovného zacházení, je třeba nejprve připomenout, že z důvodů uvedených výše v bodech 60 až 62 lze chování dceřiné společnosti, která poruší pravidla hospodářské soutěže, přičíst mateřské společnosti. Dále je třeba uvést, že přičtení protiprávního jednání mateřské společnosti je možností ponechanou na posouzení Komise (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 24. září 2009, *Erste Bank der österreichischen Sparkassen v. Komise*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, bod 82, a Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, *Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise*, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 331). Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že pouhá skutečnost, že Komise ve své dřívější rozhodovací praxi dospěla k názoru, že okolnosti určitého případu neodůvodňují, aby chování dceřiné společnosti bylo přičteno její mateřské společnosti, neznamená, že je povinna učinit stejný závěr i v pozdějším rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 20. dubna 1999, *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, zvaný „PVC II“, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, *Recueil*, s. II-931, bod 990). Pro úplnost je záhodno připomenout, že porušil-li podnik čl. 81 odst. 1 ES, nemůže se vyhnout žádné sankci z toho důvodu, že jinému hospodářskému subjektu nebyla uložena pokuta, i když Tribunálu nebyla situace posledně uvedeného subjektu předložena k rozhodnutí (viz výše uvedený rozsudek PVC II, bod 1237 a citovaná judikatura).
- 65 Ke snaze Eni poukázat prostřednictvím argumentů souvisejících s dřívější rozhodovací praxí na to, že Komise porušila povinnost uvést odůvodnění, postačí konstatovat, že s ohledem na skutečnosti uvedené v napadeném rozhodnutí (a zopakované

výše v bodech 56 až 58) poskytla Komise dostatečné důvody, které ji vedly k rozhodnutí přičíst Eni chování jejich dceřiných společností.

- ⁶⁶ Nakonec, ke snaze Eni poukázat prostřednictvím argumentů souvisejících s dřívější rozhodovací praxí na to, že Komise porušila zásadu právní jistoty, je třeba připomenout, že praxe Komise, jak plyne z projednávané věci, vychází ze správného výkladu článku 81 odst. 1 ES. Zásada právní jistoty nemůže zabránit případné změně rozhodovací praxe Komise (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, AC-Treuhand v. Komise, T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501, bod 163).
- ⁶⁷ S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba první část prvního žalobního důvodu Eni zamítnout jako neopodstatněnou.

b) K druhé části, vycházející z nesprávného uplatnění objektivní odpovědnosti

Argumenty účastnic řízení

- ⁶⁸ V napadeném rozhodnutí překročila Komise podle Eni rámec pouhé domněnky přičitatelnosti případných protiprávních jednání spáchaných ze 100% vlastněnými dceřinými společnostmi jejich mateřské společnosti a dovodila čistě objektivní odpovědnost mateřské společnosti, stvrzenou nevyvratitelnou domněnkou. Tento postup je v rozporu s článkem 81 ES i s obecnými zásadami personality odpovědnosti a trestů.

- 69 Eni upozorňuje zejména na to, že Komise v zásadě uvedla, že skutečnosti uvedené za účelem vyvrácení jsou v podstatě irelevantní. Tento přístup prokazuje, že smyslem napadeného rozhodnutí je založit nevyvratitelnou odpovědnost. Komise totiž za irelevantní považovala neexistující tok informací mezi dceřinými společnostmi a mateřskou společností, neexistenci vzájemných přesahů ve vedení jednotlivých společností ve skupině, dále skutečnost, že Eni je pro jednotlivé chemické podniky jen finančním holdingem, i otázku, zda společnost v čele skupiny věděla o případném porušování práva hospodářské soutěže ze strany jejich dceřiných společností.
- 70 Skutečnost, že Eni „přímo nebo nepřímo“ jmenovala ve svých dceřiných společnostech „většinu členů představenstva, ne-li všechny“, postačila sama o sobě k tomu, aby Komise rozhodla, že jí lze přičíst údajné porušování pravidel hospodářské soutěže ze strany Syndial a Polimeri. Z vlastnictví veškerého kapitálu (a dokonce i z vlastnictví jen většinového podílu) však taková pravomoc samozřejmě plyne. Společnosti Eni proto není jasné, jaký by měl být opačný důkaz, který by mohl tuto domněnku vyvrátit.
- 71 Rozhodnutí AMCA (viz výše bod 49), jemuž se Eni věnuje, svědčí o rostoucím úsilí Komise učinit z odpovědnosti mateřských společností objektivní odpovědnost. To představuje porušení základních zásad personaly odpovědnosti a personaly trestů, neboť odpovědnost mateřské společnosti je založena na pouhém vlastnictví podílu mezi osobami, které jsou z právního hlediska samostatné. Vyplývá z toho i porušení samotné zásady legality.
- 72 Zásadu osobní odpovědnosti je sice třeba upravit, je-li uplatněna ve správním řízení a jde-li o právnické osoby, u nichž nelze mluvit o úmyslném zavinění *stricto sensu*. Na druhou stranu jsou i kolektivní entity „schopny porušit předpisy, které se na ně vztahují“, „z [čehož] logicky a samozřejmě plyne, že jim nelze přičítat protiprávní jednání,

jehož se nedopustily“ (stanovisko generálního advokáta D. Ruiz-Jarabo Colomera předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, I-133). V judikatuře již bylo opakovaně potvrzeno, že s ohledem na povahu dotčených protiprávních jednání, jakož i na povahu a stupeň přísnosti sankcí, které se k nim váží, má odpovědnost za spáchání těchto protiprávních jednání zcela jistě osobní povahu (rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125) a že právnické osobě může být uložena sankce pouze za skutečnosti, které jsou jí specificky vytýkány (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, Sb. rozh. s. I-6773). Tribunál připomněl tyto zásady v rozsudcích ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise (T-279/02, Sb. rozh. s. II-897), a ze dne 4. července 2006, Hoek Loos v. Komise (T-304/02, Sb. rozh. s. II-1887). Při označování osoby, které lze přičítat protiprávní jednání, je třeba vždy přihlížet k osobní povaze odpovědnosti, která musí být nevyhnutelně spojena s úlohou podniku, jemuž je rozhodnutí určeno, v hospodářském odvětví dotčeném kartelovou dohodou. Z toho podle Eni plyne, že odpovědnost v oblasti hospodářské soutěže nepramení z držby kapitálové účasti, nýbrž z odpovědnosti za řízení.

- 73 Eni se konečně domnívá, že napadené rozhodnutí je stíženo nedostatkem odůvodnění. Komise totiž tvrdí, že tok informací mezi dceřinou společností a mateřskou společností je irelevantní, přičemž však podrobně analyzuje tento tok i povinnosti osob, které se fakticky účastnily údajných protiprávních jednání. Výsledek této analýzy je mimoto nepřesvědčivý, neboť nevede až k Eni (bod 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Vzhledem k novosti postoje Komise k základu pro odpovědnost za porušování pravidel hospodářské soutěže není toto odůvodnění podle všeho v souladu s článkem 253 ES. Eni v této souvislosti uvádí, že „pokud jde rozhodnutí významně nad rámec dřívějších rozhodnutí, přísluší Komisi výslovně rozvinout své úvahy“

(rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1975, *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique a další v. Komise*, 73/74, Recueil, s. 1491).

- ⁷⁴ Komise navrhuje zamítnutí druhé části prvního žalobního důvodu. V zásadě má za to, že v napadeném rozhodnutí nebyla uplatněna objektivní odpovědnost.

Závěry Tribunálu

- ⁷⁵ Eni vychází v druhé části prvního žalobního důvodu z předpokladu, že Komise formulovala v napadeném rozhodnutí nevyvratitelnou domněnku odpovědnosti mateřské společnosti za jednání jejích ze 100% vlastněných dceřiných společností.
- ⁷⁶ Tento předpoklad je ovšem nesprávný.
- ⁷⁷ Komise v napadeném rozhodnutí totiž jasně uvedla, že může předpokládat, že ze 100% vlastněná dceřiná společnost uplatňuje pokyny, které jí dává mateřská společnost, aniž musí ověřovat, zda mateřská společnost tuto pravomoc skutečně vykonávala, a že vyvrátit tuto domněnku musí mateřská nebo dceřiná společnost. Komise v tomto ohledu upřesnila, že bylo možno předložit důkazy o tom, že dceřiná společnost své chování určovala samostatně a neuplatňovala pokyny mateřské společnosti, takže koncepce podniku se na ně nevztáhne (bod 335 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 78 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí Eni, neformulovala Komise v napadeném rozhodnutí nevyvratitelnou domněnku. Skutečnost, že Komise v bodech 383 až 394 odůvodnění napadeného rozhodnutí nepřijala argumenty, které Eni předložila k vyvrácení domněnky plynoucí ze 100% kontroly jejích dceřiných společností, neznamená, že se tato domněnka stala nevyvratitelnou. Komise jen vyjádřila svůj postoj, podle kterého argumenty Eni neumožnily vyvrácení této domněnky. To společnosti Eni nebrání, aby postoj Komise v tomto ohledu zpochybnila, což ostatně učinila v rámci třetí části projednávaného žalobního důvodu.
- 79 Vyplývá z toho také, že nedostatek odůvodnění namítaný v této souvislosti společností Eni je neopodstatněný.
- 80 S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba druhou část prvního žalobního důvodu Eni zamítnout jako neopodstatněnou.

c) K třetí části, vycházející z nesprávného posouzení důkazů předložených společností Eni

Argumenty účastnic řízení

- 81 Eni zpochybňuje tvrzení Komise ohledně domněnky, která se na ni vztahuje, a tvrdí, že v rámci správního řízení předložila strukturovaný soubor údajů a informací, které mohou prokázat, že společnosti, které v rámci skupiny působily v chemickém průmyslu, jednaly samostatně.

- 82 Zaprvé na základě analýzy toku informací mezi společnostmi v rámci skupiny dospěla Komise k závěru, že „vztahy závislosti existující mezi jednotlivými osobami odpovědnými za činnosti spojené s [BK/SBK] vedou přímo k [předsedovi představenstva a generálnímu řediteli] společností EniChem SpA a Polimeri“ (bod 376 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Na základě toku informací nebylo za žádných okolností možné se dostat až k Eni. Komisi se vskutku podařilo dojít k představenstvům provozních společností, ale jen nepřímo a za pomoci vykonstruovaného popisu. V tomto kontextu cituje Eni bod 377 odůvodnění napadeného rozhodnutí a upřesňuje, že takto popsaný stav odráží běžné vnitřní uspořádání jakékoli obchodní společnosti. Nijak z něj ovšem neplyne, na jaké úrovni jsou v rámci dotčené provozní společnosti přijímána jednotlivá rozhodnutí. Projednávaná situace se zásadně liší od poměrů panujících v jiných věcech, v nichž osoby, které se jménem dceřiné společnosti fyzicky podílely na protiprávních jednáních, měly přesně stanovené povinnosti podávat hlášení mateřské společnosti. Eni v této souvislosti odkazuje na několik rozhodnutí Komise. Z tohoto pohledu se situace Eni liší i od situace společností Dow, Shell a Unipetrol.
- 83 K tomu Komise bez dalšího odůvodňování uvedla, že „k uplatnění domněnky nemusí předkládat důkaz o existenci toku informací“ (bod 392 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že „tvrzení [společnosti Eni], podle kterého vůbec nevěděla [o protisoutěžním chování svých dceřiných společností], je bezpředmětné“ (bod 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Konstatování toku informací mezi společnostmi v rámci skupiny, potažmo vědomost mateřské společnosti o chování její dceřiné společnosti na trhu, jsou ovšem rozhodné skutečnosti, jejichž účelem je prokázat, že společnost stojící v čele skupiny se skutečně vměšovala do řízení aktivit svých dceřiných společností.
- 84 Ani tvrzení, že „k tomu, aby došlo k výkonu rozhodujícího vlivu na obchodní politiku, není vůbec třeba přebírat každodenní řízení aktivit dceřiné společnosti“ (bod 384 odůvodnění napadeného rozhodnutí), není správné, jelikož výkon „rozhodujícího

vlivu“ mateřské společnosti na chování její dceřiné společnosti na trhu předpokládá aktivní účast mateřské společnosti na řízení dceřiné společnosti. V projednávaném případě nic neprokazuje, že by Eni definovala obchodní politiky a cíle společností Syndial a Polimeri. Eni dodává, že Komise se ve svých písemnostech předložených Tribunálu snaží bagatelizovat význam této okolnosti s tím, že jde nanejvýš o „dodatečný důkaz“ k domněnce. To by ovšem jen potvrdovalo nemožnost přičítat Eni odpovědnost za protiprávní jednání.

- 85 Zadruhé Eni uvádí, že v průběhu správního řízení poukázala na to, že nikdy nebyla přímo činná v odvětví dotčeném protiprávním jednáním. Zdůraznila také, že chemický průmysl není hlavním předmětem její činnosti. V devadesátých letech 20. století prošla transformací z holdingu na provozní společnost a postoupila složitý proces přerozdělování aktivit mezi jednotlivé divize, jejichž činnosti spojené s chemickým průmyslem byly vyloučeny. Uvedené aktivity byly navíc racionalizovány a tento proces byl završen v roce 2002 převedením veškerých chemickoprůmyslových činností skupiny na Polimeri. Čistý zisk, který Polimeri přinesla společnosti Eni v roce 2002, zejména zisk dosažený v dotčeném odvětví, dokazuje, že chemický průmysl má v rámci průmyslové politiky skupiny jen relativní význam. Samostatnost chemického průmyslu ještě podtrhují pravidla podnikového řízení skupiny, která Eni popsala ve správním řízení. Konkrétně poukazuje na to, že rozhodnutí o průmyslových strategiích dceřiných společností jsou projednávána a přijímána v rámci jednotlivých „provozních divizí“ a „jednotek“ těchto podniků, a to bez jakékoli přímé účasti členů představenstva či ředitele provozní společnosti anebo, ještě méně, dalších stupňů mateřské společnosti. I stanovy Eni a její pravidla podnikového řízení dokazují, že vůči svým dceřiným společnostem působí jen jako technický a finanční koordinátor a že jim poskytuje potřebnou finanční podporu. O hypotetické finanční výpomoci

poskytované společností Eni dceřiným společností, o níž se Komise zmiňuje ve svých písemnostech předložených Tribunálu, napadené rozhodnutí nepojednává. Kromě toho je tato skutečnost irelevantní, neboť každý akcionář se může podílet na finančních operacích týkajících se společnosti, v které drží podíl.

- ⁸⁶ S odkazem na body 387, 388, 390 a 391 odůvodnění napadeného rozhodnutí se Eni domnívá, že Komise přezkoumala informace poskytnuté v průběhu správního řízení jen povrchně, ba dokonce zjevně nesprávně. Napadené rozhodnutí systematicky pomíjí veškeré skutečnosti, které oslabují výchozí předpoklad Komise, a sice že společnost, která ovládá 100% kapitálu jiné společnosti, musí být za všech okolností prohlášena za odpovědnou za chování této dceřiné společnosti.
- ⁸⁷ Kromě toho tvrzení, že „vymezení hlavního předmětu činnosti a popis úlohy mateřské společnosti jako ‚holdingové společnosti‘ nejsou přesvědčivé argumenty pro skutečnou samostatnost dceřiné společnosti“, je v rozporu s ustálenou praxí Komise potvrzenou v nedávné době ve věci Surový tabák – Itálie (viz výše bod 50). Tak rozdílné zacházení, které navíc není nijak odůvodněno, představuje i porušení zásady nediskriminace, kterou je Komise povinna dodržovat při výkonu své diskreční pravomoci.
- ⁸⁸ Eni upozorňuje i na to, že přinejmenším v roce 2001 nevladnala přímo 100% kapitálu podniků působících ve výrobě a prodeji BK a SBK a že kapitál Polimer vlastní teprve od 21. října 2002, tedy od data, kdy bylo správní řízení ukončeno. Argument, že Eni „neustále reorganizuje aktivity“ dceřiných společností, nepředstavuje pro tvrzení Komise žádný přínos.

- 89 Zatřetí Komise uvedla, že „skutečnost, že se vedení [společností] nepřekrývá, nelze považovat za významný, o to spíše ne za rozhodující faktor“ (bod 393 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Tímto tvrzením se Komise vyhnula svému vyjádření ke skutečnostem, které Eni uvedla v průběhu správního řízení a které prokazují, že nikdo nevykonával vedoucí funkce zároveň ve společnostech působících v odvětví BK a SBK i v mateřské společnosti.
- 90 Začtvrté Komise ve svých písemnostech předložených Tribunálu vyslovila názor, že k vyvrácení domněnky, která se vztahuje na mateřskou společnost vlastníci 100% kapitálu dceřiné společnosti, jež se dopustila protiprávního jednání, je třeba uvést konkrétní a neobvyklé okolnosti. Tento postoj potvrzuje, že ve všech případech majoritního podílu, které jsou v souladu s obecným právem, je třeba mateřskou společnost jen v důsledku této pouhé skutečnosti považovat za solidárně odpovědnou za případná protiprávní jednání její dceřiné společnosti porušující pravidla hospodářské soutěže. Názor Komise je podle žalobkyně extremistický, maximalistický a v rozporu s její dřívější praxí, a vede k nerovnému zacházení.
- 91 Eni uzavírá, že důkazy, které předložila k prokázání samostatnosti svých dceřiných společností, byly buď přezkoumány a odmítnuty bez předchozího posouzení v jejich kontextu a vzájemné souvislosti, anebo přímo odmítnuty s natolik obecným odůvodněním, že jsou důvody pro odmítnutí až nesrozumitelné. To představuje i zjevné porušení zásady řádné správy.
- 92 Komise navrhuje zamítnutí třetí části prvního žalobního důvodu. V zásadě má za to, že skutečnosti, které uvádí Eni, nepostačují k vyvrácení domněnky, která v projednávaném případě existuje.

Závěry Tribunálu

- 93 Z důvodů uvedených v rámci první části prvního žalobního důvodu mohla Komise předpokládat, že Eni v důsledku přímého či nepřímého držení veškerého kapitálu svých dceřiných společností vykonávala rozhodující vliv na jejich chování.
- 94 Tuto domněnku měla proto vyvrátit Eni, a to tak, že by prokázala, že tyto dceřiné společnosti určovaly svou obchodní politiku samostatně, takže s ní nemohly tvořit jedinou hospodářskou jednotku, potažmo jeden podnik ve smyslu článku 81 ES.
- 95 Konkrétně příslušelo společnosti Eni, aby předložila veškeré důkazy ohledně hospodářských, právních a organizačních vazeb mezi jejími dceřinými společnostmi a jí samotnou, které podle ní mohou prokázat, že tyto společnosti tvoří jedinou hospodářskou entitu. Tribunál totiž musí při posuzování zohlednit souhrn důkazů předložených účastníky řízení, jejichž povaha a význam se může lišit podle charakteristických rysů každého projednávaného případu (rozsudek Tribunálu ze dne 12. prosince 2007, Akzo Nobel a další v. Komise, T-112/05, Sb. rozh. s. II-5049, bod 65).
- 96 Podstatou některých argumentů Eni je zaprvé to, že s ohledem na funkci, která jí byla určena především v jejích stanovách, nemohla vykonávat rozhodující vliv na obchodní operace svých dceřiných společností. Konkrétně uvádí, že působí „jen jako technický a finanční koordinátor“. Nikdy „přímo nepůsobila v [dotčeném odvětví]“. Nikdo nevykonával vedoucí funkce zároveň v dceřiných společnostech i v Eni. Navíc je vědomost mateřské společnosti o chování její dceřiné společnosti na trhu relevantní skutečností. V projednávaném případě nebylo možné se na základě toku informací, na který poukázala Komise, dostat až k Eni.

97 Skutečností, která opravňuje Komisi k tomu, aby rozhodnutí ukládající pokuty určila mateřské společnosti skupiny společností, však není ani vztah mezi mateřskou a dceřinou společností, kdy dochází k podněcování k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, nýbrž to, že tvoří jediný podnik ve výše zmíněném smyslu. Přičtení protiprávního jednání dceřiné společnosti její mateřské společnosti proto nevyžaduje důkaz o tom, že mateřská společnost ovlivňuje politiku své dceřiné společnosti v konkrétní oblasti, která byla předmětem protiprávního jednání (rozsudek ze dne 12. prosince 2007, Akzo Nobel a další v. Komise, uvedený výše v bodě 95, body 58 a 83). Konkrétně skutečnost, že Eni působí jen jako technický a finanční koordinátor a že svým dceřiným společnostem poskytuje potřebnou finanční podporu, nemůže stačit k vyloučení rozhodujícího vlivu na chování uvedených dceřiných společností, a to zejména koordinováním finančního investování v rámci skupiny. V kontextu skupiny společností je totiž posláním společnosti, která koordinuje zejména finanční investování v rámci skupiny, přeskupovat podíly v různých společnostech a její funkcí je zajistit jednotu jejich řízení zejména prostřednictvím rozpočtové kontroly (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2009, Arkema v. Komise, T-168/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 76).

98 Tvrzením, že chemický průmysl má v rámci průmyslové politiky skupiny jen relativní význam, nelze prokázat, že Eni ponechala svým dceřiným společnostem úplnou samostatnost, aby určovaly své chování na trhu (v tomto smyslu viz rozsudek Bolloré a další v. Komise, uvedený výše v bodě 48, bod 144).

99 Jen pro úplnost je namístě poukázat zadruhé na to, že Komise v napadeném rozhodnutí uvádí další skutečnosti, ze kterých lze usuzovat na to, že Eni vykonávala rozhodující vliv na chování svých dceřiných společností. Komise podotýká, že hierarchické vazby vedou přímo k předsedovi představenstva a generálnímu řediteli EniChem SpA (později Syndial) a k předsedovi představenstva a generálnímu řediteli Polimeri. Eni tento závěr nezpochybnuje, ale jen uvádí, že v tomto případě jde o běžné vnitřní uspořádání jakékoli obchodní společnosti. Komise navíc v bodě 379 odůvodnění

napadeného rozhodnutí uvedla, že předsedové představenstev a generální ředitelé společností EniChem SpA (později Syndial) a Polimeri jsou odpovědní svým představenstvům. Tato představenstva přitom přímo nebo nepřímo jmenuje Eni, což tato nezpochybňuje.

- 100 K bodům 387, 388, 390 a 391 odůvodnění napadeného rozhodnutí je třeba zatřetí konstatovat, že Komise na rozdíl od toho, co tvrdí Eni, nepřezkoumala informace poskytnuté v průběhu správního řízení povrchně. Komise řádně reagovala na argumenty, které Eni přednesla. Eni navíc nevysvětluje, v čem je postoj Komise k této otázce „zjevně nesprávný“, jak tvrdí v žalobě.
- 101 Začtvrté je třeba argumenty společnosti Eni stran skutečnosti, že je napadené rozhodnutí v rozporu s rozhodovací praxí Komise, odmítnout ze stejných důvodů, uvedených výše v bodech 64 až 66, jako argumenty rozvedené v rámci první části prvního žalobního důvodu.
- 102 Zapáté je třeba skutečnost, že Eni vlastnila nikoli přímo, nýbrž nepřímo 100% kapitálu podniků působících ve výrobě a prodeji BK a SBK, považovat za skutečnost, která nemůže sama o sobě prokázat, že Eni a dotčené podniky tvořily jedinou hospodářskou jednotku.
- 103 K tvrzenému porušení zásady řádné správy je zašesté třeba připomenout, že mezi záruky ve správních řízeních, přiznané právním řádem Společenství, patří zejména tato zásada spojená s povinností příslušného orgánu pečlivě a nestranně přezkoumat všechny relevantní skutečnosti projednávaného případu (rozsudky Tribunálu ze dne 24. ledna 1992, La Cinq v. Komise, T-44/90, Recueil, s. II-1, bod 86, a ze dne 20. března 2002, ABB Asea Brown Boveri v. Komise, T-31/99, Recueil, s. II-1881, bod 99).

Nicméně, především s ohledem na skutečnosti uvedené výše v bodě 100, neexistuje nic, na základě čeho by bylo možno se domnívat, že Komise nepřezkoumala skutečnosti projednávaného případu pečlivě a nestranně.

- 104 Ze všech těchto skutečností vyplývá, že argumenty uvedené v rámci projednávané části prvního žalobního důvodu nemohou zpochybnit skutečnost, že Eni a její dceřiné společnosti bylo možno považovat za jedinou hospodářskou jednotku.
- 105 S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba třetí část prvního žalobního důvodu Eni zamítnout jako neopodstatněnou.

d) K čtvrté části, vycházející z porušení zásady omezené odpovědnosti kapitálových společností a společných zásad v oblasti odpovědnosti

Argumenty účastnic řízení

- 106 Eni tvrdí, že počínání Komise je neslučitelné s obecně přijímanými zásadami v právu Společenství i ve vnitrostátním právu v oblasti obchodních společností a s kritérii pro určování odpovědnosti, stanovenými v těchto právních řádech, které potvrzují a za svůj stěžejní základ považují absolutně osobní povahu této odpovědnosti. Zásada omezené odpovědnosti nevyhnutelně podmiňuje kritéria pro přičítání odpovědnosti. Okruh osob odpovědných za protiprávní jednání či za protiprávní akt nelze rozšiřovat mimo dceřinou společnost, která se skutků fakticky dopouští, a na základě

nevyvratitelné domněnky související s kapitálovou strukturou skupiny tak dojít přímo či nepřímo až k její mateřské společnosti.

- 107 Komise bez zvláštního odůvodnění dospěla k závěru, že tyto zásady nejsou v projednávaném případě relevantní, zejména proto, že se týkají jiných právních odvětví. Eni v tomto ohledu odkazuje na bod 396 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Subjekt vykládající předpis Společenství nemůže ovšem svévolně ignorovat význam a dopad pojmu společného právním řádům členských států pod záminkou toho, že formálně spadá tato zásada do jiného právního odvětví než do odvětví právě používaného.
- 108 Ze zásady omezené odpovědnosti v obecném právu obchodních společností vyplývá, že společníci odpovídají za závazky společnosti jen do výše svého podílu, a že tudíž společnost sama odpovídá svým majetkem za závazky společnosti. Jinými slovy, společníci bez ohledu na to, zda jsou fyzickými nebo – jako je tomu u skupin společností – právníckými osobami, nenesou žádnou odpovědnost vůči třetím osobám. Podle žalobkyně je tato zásada v právu Společenství přijímána. Eni v této souvislosti poukazuje na několik směrnic týkajících se práva obchodních společností.
- 109 Podle zásady omezené odpovědnosti v tomto kontextu platí, že pouhé ovládání ze strany holdingové společnosti stojící v čele skupiny nevede nevyhnutelně, a už vůbec ne automaticky, k zániku samostatnosti jednotlivých podniků, které mají vlastní právní subjektivitu. Upuštění od zásady omezené odpovědnosti lze připustit jen v případě, kdy dojde k zneužití formy společnosti, tedy když jsou k dispozici nepřímé shodující se důkazy, které prokazují existenci jediného střediska zájmů, a to i v právním slova smyslu. Tyto zásady jsou uznávány v USA, ve Francii i ve Spojeném království, přičemž Eni předložila analýzu příslušné právní úpravy těchto zemí v oblasti práva obchodních společností. V případě USA poukazuje Eni na dva posudky vypracované

odborníky. Tyto posudky podle ní potvrzují argumentaci, kterou analyticky vyložila v rámci prvního žalobního důvodu. Tyto posudky nepředstavují rozšíření o nový žalobní důvod ani rozvedení žalobního důvodu, který byl uveden jen ve stručnosti.

- 110 Eni kromě těchto zásad, které podle ní uznávají právní řády členských států, uvádí i předpisy práva hospodářské soutěže použitelné na případy nástupnictví podniků. V tomto ohledu uvádí, že odpovědnost za protiprávní jednání má v zásadě nést fyzická nebo právnická osoba, která dotyčný podnik vedla v okamžiku jeho spáchání, i když v den přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídala za provoz podniku jiná osoba. Eni se dovolává konkrétně rozsudků Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, *Cascades v. Komise* (C-279/98 P, Recueil, s. I-9693) a *SCA Holding v. Komise* (C-297/98 P, Recueil, s. I-10101) a rozsudku Tribunálu ze dne 17. prosince 1991, *Enichem Anic v. Komise* (T-6/89, Recueil, s. II-1623). Toto kritérium hospodářské kontinuity lze uplatnit jen a výlučně v případě, kdy po spáchání protiprávního jednání právnická osoba odpovědná za provoz podniku z právního hlediska zanikla (rozsudek *Komise v. Anic Partecipazioni*, uvedený výše v bodě 72). Ani v tomto případě nevede k uložení sankce jinému právnímu subjektu než původnímu provozovateli automatický mechanismus spočívající jen na strukturálním propojení, nýbrž zvláštní a odůvodněné potřeby, zejména potřeba předejít právním konstrukcím umožňujícím obcházení pravidel hospodářské soutěže. Jinak řečeno, kritérium hospodářské kontinuity lze uplatnit jen výjimečně. „[Z]aměření na skutek, a nikoli na osobu, která se jej dopustila, přestože taková osoba existuje a může odpovídat za své jednání, porušuje totiž zásadu zavinění i zásadu personality trestů“ (stanovisko generálního advokáta D. Ruiz-Jarabo Colomera předcházející rozsudku *Aalborg Portland a další v. Komise*, uvedenému výše v bodě 72). Eni cituje i stanovisko generální advokátky J. Kokott předcházející rozsudku *ETI a další*, uvedenému výše v bodě 52.

- 111 Eni uzavírá, že odůvodnění nebo doložení protiprávního jednání porušujícího článek 81 ES, které jí je v projednávaném případě vytýkáno, jen na základě toho, že drží majoritní podíl, za pomoci nevyvratitelné a nezpochybnitelné domněnky vede bezdůvodně k vytvoření zdroje odpovědnosti objektivní, tedy bez ohledu na zavinění,

a nepřímé, jelikož se tato vztahuje k skutkům, jejichž faktickým pachatelem je jiný subjekt. Taková situace představuje porušení práv na obhajobu, jelikož dochází buď k obrácení důkazního břemene, anebo k omezení samotné možnosti předložit zprošňující důkaz. Kromě toho je napadené rozhodnutí v tomto ohledu stíženo nedostatkem odůvodnění, neboť Komise neuvedla zvláštní důvody, které jí vedly k tomuto postupu.

- 112 Komise navrhuje zamítnutí čtvrté části prvního žalobního důvodu. Zdůrazňuje především, že argumenty společnosti Eni již byly odmítnuty v bodě 396 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Závěry Tribunálu

- 113 Čtvrtá část prvního žalobního důvodu Eni spočívá na předpokladu, že Komise za pomoci nevyvratitelné a nezpochybnitelné domněnky konstatovala její odpovědnost jen na základě toho, že drží majoritní podíl. To podle Eni vede k bezdůvodnému vytvoření zdroje odpovědnosti objektivní, tedy bez ohledu na zavinění, a nepřímé.
- 114 Z důvodů uvedených v rámci druhé části projednávaného žalobního důvodu však z napadeného rozhodnutí plyne, že Komise v projednávaném případě neformulovala nevyvratitelnou domněnku. Eni se tudíž mohla bránit přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání, což ostatně učinila v rámci správního řízení i v rámci třetí části projednávaného žalobního důvodu.

- 115 Z uvedeného vyplývá, že čtvrtá část prvního žalobního důvodu Eni spočívá na ne-
správném předpokladu.
- 116 Kromě toho, z důvodů uvedených výše v bodech 60 až 62 může Komise přičíst mateř-
ské společnosti odpovědnost za protiprávní jednání spáchané dceřinou společností,
jestliže tato dceřiná společnost neurčuje své schování na trhu samostatně. Z úvah
rozvedených v rámci prvních tří částí projednávaného žalobního důvodu vyplývá, že
Komise v projednávaném případě v tomto ohledu nepochybila.
- 117 U argumentů Eni týkajících se předpisů práva hospodářské soutěže použitelných na
případy nástupnictví podniků je třeba konstatovat, že jsou bezpředmětné, neboť Ko-
mise nevyvodila v projednávaném případě odpovědnost Eni na základě takové situa-
ce. Jestliže Eni ve skutečnosti zpochybňuje svými argumenty odpovědnost, která vůči
ní byla vyvozena za protiprávní jednání, jehož se dopustila EniChem SpA (později
Syndial), přestože společnosti Syndial není napadené rozhodnutí určeno, je třeba tyto
argumenty odmítnout. Na rozdíl od toho, co v zásadě tvrdí Eni, je totiž třeba upozor-
nit na to, že pokud dvě jednotky tvoří tutéž hospodářskou jednotku, nebrání skuteč-
nost, že jednotka, jež se dopustila protiprávního jednání, stále existuje, sama o sobě
uložení sankce jednotce, na niž převedla své hospodářské činnosti (v tomto smyslu
viz rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, uvedený výše v bodě 72, body 355
až 358, a rozsudek Jungbunzlauer v. Komise, uvedený výše v bodě 46, bod 132). Tako-
véto uplatnění sankce je přípustné zvláště tehdy, když jsou tyto jednotky kontrolová-
ny toutéž osobou a když vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám,
které je pojí, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku (rozsudek ETI a další, uve-
dený výše v bodě 52, bod 49). V projednávaném případě je nesporné, že EniChem
SpA a Polimeri byly v době páchaní protiprávního jednání přímo nebo nepřímo zcela
vlastněny toutéž společností, a sice Eni. Za těchto podmínek zásada osobní odpověd-
nosti nebrání tomu, aby sankce za protiprávní jednání, jehož se zpočátku dopouštěla
EniChem SpA a v kterém posléze pokračovala Polimeri, byla globálně uložena posled-
ně uvedené společnosti, jak je uvedeno v bodech 369 až 373 odůvodnění napadeného

rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ETI a další, uvedený výše v bodě 52, bod 51). Vzhledem k tomu, že Eni byla mateřskou společností EniChem SpA i Polimeri, tedy nic nebrání tomu, aby protiprávní jednání těchto podniků, včetně protiprávního jednání plynoucího z převedení aktivit EniChem SpA (později Syndial), bylo přičteno společnosti Eni, přestože společnost Syndial není napadené rozhodnutí určeno.

- 118 S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba čtvrtou část prvního žalobního důvodu Eni, a tedy první žalobní důvod v plném rozsahu, zamítnout jako neopodstatněné.

2. K druhému žalobnímu důvodu, uvedenému podpůrně, vycházejícímu z protiprávního stanovení výše pokuty

- 119 Podpůrně Eni tvrdí, že pokutu, která jí byla uložena solidárně s Polimeri, je třeba zrušit nebo přinejmenším výrazně snížit, jelikož její výše byla stanovena protiprávně.

- 120 Druhý žalobní důvod Eni se dělí na tři části. V rámci první části napadá Eni použití násobícího koeficientu za účelem odrazení. V rámci druhé části tvrdí, že se Komise tím, že v projednávaném případě jako přitěžující okolnost zohlednila opakování protiprávního jednání, dopustila pochybení. V rámci třetí části tvrdí, že Komise měla při výpočtu pokuty zohlednit vyloučení společnosti Syndial.

a) K první části, vycházející z nesprávného použití násobícího koeficientu za účelem odrazení

Argumenty účastnic řízení

- ¹²¹ Eni zaprvé poukazuje na to, že Komise při stanovování výchozí částky pokuty podle závažnosti protiprávního jednání zohlednila jen povahu protiprávního jednání a zcela pominula jeho skutečný dopad na trh. Eni na tomto místě odkazuje na bod 462 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- ¹²² Účastnice správního řízení ovšem poskytly informace, které umožňují posoudit dopady protiprávního jednání. Syndial konkrétně uvedla, že podniky, které se účastnily údajné kartelové dohody, měly jen omezený podíl na celkovém trhu BK (30%) a SBK (40%).
- ¹²³ Za těchto podmínek lze jen stěží tvrdit, že případná dohoda mezi dotyčnými podniky mohla mít významný dopad na ceny. Komise v rámci druhého oznámení námitek k těmto informacím nepřihlédla. I kdyby se připustilo, že pokyny opravňují Komisi k nezměření dopadů protiprávního jednání, nic by to nezměnilo na tom, že je měla zohlednit při posuzování závažnosti protiprávního jednání, jak ostatně potvrzuje rozhodovací praxe Komise i judikatura (rozsudek Degussa v. Komise, uvedený výše v bodě 72).
- ¹²⁴ Zadruhé Komise při zohledňování schopnosti původců protiprávního jednání skutečně narušit řádné fungování hospodářské soutěže a při zajišťování „dostatečně

odrazujícího účinku“ pokuty vycházela z tržeb dotyčných podniků dosažených z prodeje BK a SBK (bod 467 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a z celkového obratu skupin, do nichž tyto podniky patřily (bod 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 125 Výsledek je podle Eni ve zjevném rozporu se zásadou proporcionality. Napadené rozhodnutí totiž vůbec nezohledňuje subjektivní prvek, tedy skutečnost, zda si byla pachatelka vědoma protisoutěžní povahy sporného chování, ani velikost a rozsah dotčeného trhu, jehož celková hodnota v rámci EHP v roce 2001 dosahovala 550 milionů eur (bod 467 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 126 Kromě toho byla výše celkového obratu skupiny Eni nadhodnocena, což judikatura Tribunálu zakazuje. Eni v této souvislosti poukazuje na rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, *Cheil Jedang v. Komise* (T-220/00, Recueil, s. II-2473). Tribunál sice připustil pro účely stanovení odrazujícího účinku kritérium obratu skupiny, ale zároveň upřesnil, že aby nedošlo ke zcela mechanickým a nepřiměřeným výsledkům, je třeba bezpodmínečně zohlednit „konkrétní váhu“ podniku na trhu dotčeném protiprávním jednáním. Jak přitom bylo již v rámci prvního žalobního důvodu prokázáno, a napadeným rozhodnutím potvrzeno, chemický průmysl nikdy nebyl hlavním předmětem činnosti Eni. Komise tudíž tím, že jednoduše zohlednila celkový obrat skupiny a za účelem odrazení použila v důsledku toho na výši pokuty násobící koeficient 2, uložila společnosti Eni příliš vysokou a nepřiměřenou pokutu.
- 127 Komise navrhuje zamítnutí první části druhého žalobního důvodu. V zásadě má za to, že při určování závažnosti protiprávního jednání nepochybila.

Závěry Tribunálu

- 128 Je třeba předeslat, že navzdory nadpisu první části druhého žalobního důvodu napadá Eni ve skutečnosti určení závažnosti protiprávního jednání, což potvrdila na jednání.
- 129 Závažnost protiprávních jednání musí být stanovena v závislosti na více skutečnostech, jakými jsou zvláštní okolnosti věci, její kontext a odrazující účinek pokut, a to bez sestavení závazného nebo taxativního výčtu kritérií, ke kterým je třeba povinně přihlídnout (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. října 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 465, a *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, uvedený výše v bodě 43, bod 241).
- 130 K faktorům, které mohou ovlivnit posouzení závažnosti protiprávních jednání, patří jednání každého z podniků, jejich role při zavádění kartelové dohody, zisk, který mohou z těchto jednání vytěžit, jejich velikost a hodnota dotyčného zboží, jakož i nebezpečí, které představují protiprávní jednání tohoto druhu pro cíle Společenství (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, *Dalmine v. Komise*, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, bod 130 a citovaná judikatura).
- 131 Pokyny navíc mimo jiné stanoví, že při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu. Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání (bod 1 A první a druhý pododstavec pokynů).

- 132 Pokyny navíc stanoví, že kromě povahy protiprávního jednání, jeho skutečného dopadu na trh a jeho zeměpisného rozsahu, je nezbytné brát v úvahu, zda původci protiprávních jednání skutečně měli hospodářskou schopnost způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům, zejména pak spotřebitelům, a určit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odrazující účinek (bod 1 A čtvrtý pododstavec pokynů).
- 133 Pravomoc Komise ukládat pokuty podnikům, které úmyslně nebo z nedbalosti poruší ustanovení článku 81 ES, je jedním z prostředků svěřených Komisi za tím účelem, aby mohla plnit úkol dohledu, který jí svěřuje právo Společenství a který zahrnuje povinnost provádět obecnou politiku směřující k uplatňování zásad v oblasti hospodářské soutěže stanovených ve Smlouvě a v tomto smyslu usměrňovat chování podniků. Z toho vyplývá, že při posuzování závažnosti protiprávního jednání pro účely stanovení výše pokuty musí Komise dbát na to, aby její konání mělo odrazující účinek, zejména v případě protiprávních jednání, která zvláště ohrožují dosažení cílů Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française* a další v. Komise, 100/80 až 103/80, *Recueil*, s. 1825, body 105 a 106; rozsudky Tribunálu *ABB Asea Brown Boveri v. Komise*, uvedený výše v bodě 103, bod 166, a ze dne 25. října 2005, *Groupe Danone v. Komise*, T-38/02, *Sb. rozh. s. II-4407*, bod 169).
- 134 To vyžaduje, aby částka pokuty byla upravena tak, aby zohlednila zamýšlený dopad na podnik, kterému je uložena, aby se nestala nezanedbatelnou, nebo naopak nadměrnou, zejména s ohledem na finanční schopnost dotčeného podniku, v souladu s požadavky vycházejícími jednak z potřeby zajistit účinnost pokuty, jednak z dodržení zásady proporcionality. Velký podnik, který disponuje značnými finančními zdroji v porovnání se zdroji ostatních účastníků kartelové dohody, může snadněji shromáždit nezbytné prostředky na úhradu pokuty, což odůvodňuje, aby pro účely dostatečně odrazujícího účinku byla uložena, zejména s použitím násobícího koeficientu, pokuta úměrně vyšší, než jaká byla uložena za stejné protiprávní jednání, jehož se dopustil

podnik, který takové zdroje nemá (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, body 241 a 243; viz také rozsudky Tribunálu ABB Asea Brown Boveri v. Komise, uvedený výše v bodě 103, bod 170, a ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 235).

¹³⁵ Je nutné dodat, že Soudní dvůr zdůraznil zejména relevanci zohlednění celkového obratu jednotlivých podniků, které se účastnily kartelové dohody, za účelem stanovení výše pokuty (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Sarrió v. Komise, C-291/98 P, Recueil, s. I-9991, body 85 a 86, a ze dne 14. července 2005, Acerinox v. Komise, C-57/02 P, Sb. rozh. s. I-6689, body 74 a 75; viz také rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 2006, Showa Denko v. Komise, C-289/04 P, Sb. rozh. s. I-5859, bod 17).

¹³⁶ Nakonec je třeba zdůraznit, že odrazující cíl, který Komise oprávněně sleduje při stanovení výše pokuty, směřuje k zajištění dodržování Smlouvou stanovených pravidel hospodářské soutěže ze strany podniků při uskutečňování jejich činností v rámci Společenství nebo EHP. Z toho plyne, že se odrazující faktor, který lze do výpočtu pokuty zahrnout, hodnotí tak, že se zohledňuje řada prvků, a nikoli pouze konkrétní situace dotčeného podniku. Tato zásada se uplatní zejména tehdy, když Komise stanovuje „násobící koeficient za účelem odrazení“, jímž se upravuje pokuta uložená určitému podniku (v tomto smyslu viz rozsudek Showa Denko v. Komise, uvedený výše v bodě 135, body 23 a 24).

¹³⁷ V projednávaném případě Komise v napadeném rozhodnutí nejprve konstatovala, že dotyčné podniky uzavřely dohody o cenových cílech a o rozdělení trhu a že si vyměňovaly citlivé obchodní informace. Podle Komise jsou taková jednání ze své podstaty velmi závažná (bod 461 odůvodnění a článek 1 výroku napadeného rozhodnutí). Komise dále uvedla, že konkrétní dopad kartelové dohody na trh EHP nelze změřit.

Komise také dodala, že přesto, že konkrétní dopad kartelové dohody nebylo možné změřit, dotyčné podniky předmětné dohody prováděly, a ty se tudíž na trhu projevily. Komise z toho vyvodila závěr, že pro účely stanovení výše pokut nezohlední dopad na trh (bod 462 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Na závěr Komise poukázala na to, že protiprávním jednáním bylo dotčeno celé území EHP (bod 463 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Z těchto důvodů měla Komise za to, že dotčené protiprávní jednání bylo možné kvalifikovat jako velmi závažné (bod 464 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

138 Poté zacházela Komise s dotyčnými podniky odlišně na základě kumulovaného obratu, kterého dosáhly v odvětví BK a SBK v roce 2001, tedy v posledním celém roce, kdy došlo k protiprávnímu jednání, s výjimkou společností Shell (1998) a Stomil (1999). Komise dotyčné podniky rozdělila do pěti kategorií a EniChem zařadila do první kategorie (s výchozí částkou pokuty ve výši 55 milionů eur) (body 465 až 473 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

139 Komise dále uvedla, že v rámci kategorie velmi závažných protiprávních jednání jí rozsah pokut umožňuje s přihlédnutím k velikosti každého z podniků určit výši pokut na úrovni, která zajistí jejich dostatečně odrazující účinek. Komise vyšla ze světového obratu, kterého dosáhly dotyčné podniky v roce 2005, a konstatovala, že existují značné rozdíly ve velikosti mezi společnostmi Kaučuk (obrat 2,718 miliard eur) a Stomil (obrat 38 milionů eur) na straně jedné a ostatními dotčenými podniky, zejména Bayer (obrat 27,383 miliard eur), tedy prvním z velkých podniků, jimž bylo určeno napadené rozhodnutí, na straně druhé. Na tomto základě a s ohledem na okolnosti projednávaného případu Komise dospěla k názoru, že vůči společností Kaučuk a Stomil není namíste použít násobící koeficient za účelem odrazení a že vůči společnosti Bayer je násobící koeficient 1,5 odpovídající. Komise konečně, stále na

tomto základě a s ohledem na okolnosti projednávaného případu, vůči Dow použila násobící koeficient 1,75 (obrat 37,221 miliard eur), vůči EniChem násobící koeficient 2 (obrat 73,738 miliard eur) a vůči Shell násobící koeficient 3 (obrat 246,549 miliard eur) (bod 474 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

¹⁴⁰ Zprv je třeba konstatovat, že Eni v žalobě nezpochybňuje protiprávní cíl kartelové dohody, který je zmíněn v napadeném rozhodnutí, zejména v článku 1 jeho výroku. V tomto ohledu z popisu velmi závažných protiprávních jednání v pokynech plyne, že dohody a jednání ve vzájemné shodě, jejichž účelem je, stejně jako v projednávaném případě, zejména stanovení cenových cílů nebo rozdělení tržních podílů, lze kvalifikovat jako „velmi závažná“ na základě jejich samotné povahy, aniž je Komise povinna prokazovat skutečný dopad protiprávního jednání na trh (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, bod 75; viz také rozsudky Tribunálu ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 178, a ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, T-410/03, Sb. rozh. s. II-881, bod 345). Kromě toho jsou horizontální kartelové dohody v oblasti cen podle ustálené judikatury nejzávažnějšími protiprávními jednáními, která porušují právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže, a mohou tedy být samy o sobě kvalifikovány jako velmi závažné (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 12. července 2001, Tate & Lyle a další v. Komise, T-202/98, T-204/98 a T-207/98, Recueil, s. II-2035, bod 103, a Groupe Danone v. Komise, uvedený výše v bodě 133, bod 147).

¹⁴¹ Komise tedy nepochybila, když shledala, že dotčená jednání jsou ze své podstaty velmi závažnými protiprávními jednáními.

¹⁴² Zadruhé k rozsudku Degussa v. Komise, uvedenému výše v bodě 72, na nějž se odvolává Eni, postačí konstatovat, že ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek, změnila Komise skutečný dopad kartelové dohody, což v projednávaném případě neučinila. Eni tudíž nemůže při zpochybňování legality napadeného rozhodnutí z tohoto hlediska hledat oporu v rozsudku Degussa v. Komise, uvedeném výše v bodě 72.

¹⁴³ Zatřetí u odkazu Eni v jejích písemnostech na velikost relevantního trhu na území EHP v roce 2001 (550 milionů eur), respektive na podíl dotyčných podniků na trhu, je namísto konstatovat, že ačkoli mohou být tyto skutečnosti zohledněny při určování závažnosti protiprávního jednání, je třeba zohlednit i další relevantní faktory projednávaného případu (v tomto smyslu viz rozsudek *Dalmine v. Komise*, uvedený výše v bodě 130, bod 132, a rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, *Archer Daniels Midland v. Komise*, T-329/01, Sb. rozh. s. II-3255, bod 102). V projednávaném případě nelze ze zřetele ztrácet skutečnost, že dotčené protiprávní jednání je ze své podstaty velmi závažné a že je jím dotčeno celé území EHP. Zejména je třeba poukázat na to, že se dotyčné podniky dohodly na stanovování cílových cen, rozdělení zákazníků dohodami o nezasahování a vyměňování citlivých informací týkajících se cen, soutěžitelů a zákazníků. Je také třeba připomenout, že podle bodu 1 A pokynů přesahují předpokládané pokuty za velmi závažné protiprávní jednání hranici 20 milionů eur. Dále je třeba podotknout, že tržby EniChem z prodeje dotčených výrobků dosáhly v roce 2001 hodnoty více než 164 milionů eur (bod 468 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Konečně, Eni nezpochybňuje, že výše jí uložené pokuty nepřesahuje hranici 10% jejího celkového obrátu dosaženého v předchozím hospodářském roce, tedy hranici stanovenou v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, jejímž cílem je zabránit tomu, aby se dotyčný podnik ocitl v situaci, kdy nemůže dotčenou pokutu uhradit (v tomto smyslu viz rozsudek *Musique Diffusion française a další v. Komise*, uvedený výše v bodě 133, bod 119). S ohledem na tyto okolnosti se výchozí částka pokuty stanovená před použitím násobícího koeficientu za účelem odrazení na 55 milionů eur nejeví jako nepřiměřená.

¹⁴⁴ Začtvrté tvrzení o tom, že dotyčné podniky měly jen omezený podíl na celkovém trhu BK a SBK, Eni na jednání upřesnila tak, že její hodnocení bylo založeno na trhu, který zahrnoval oba tyto výrobky i přírodní kaučuk, přičemž přírodního kaučuku se napadené rozhodnutí netýkalo. Za těchto podmínek jsou argumenty společnosti Eni k této otázce bezpředmětné.

145 Zapáté, stran neexistence „vědomosti o protisoutěžní povaze“ z napadeného rozhodnutí a ze závažnosti protiprávního jednání plyne, že EniChem SpA musela o protisoutěžní povaze svého chování vědět. Kromě toho Komise z důvodů uvedených v rámci prvního žalobního důvodu oprávněně přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání společnosti Eni. Argumenty posledně uvedené tudíž nelze přijmout.

146 Zašesté u použití násobícího koeficientu za účelem odrazení je třeba zdůraznit, že vazbu mezi velikostí a celkovými zdroji podniků na straně jedné a potřebou zajistit odrazující účinek pokuty nelze zpochybnit. Je totiž třeba připomenout, že velký podnik, který disponuje značnými finančními zdroji v porovnání se zdroji ostatních účastníků kartelové dohody, může snadněji shromáždit nezbytné prostředky na úhradu pokuty (rozsudek BASF v. Komise, uvedený výše v bodě 134, bod 235).

147 Tato otázka se liší od otázky zařazení podniků v rámci kategorie velmi závažných protiprávních jednání, u kterého může vyvstat potřeba zohlednit konkrétní váhu podniků na relevantním trhu (v tomto smyslu viz rozsudek Cheil Jedang v. Komise, uvedený výše v bodě 126, body 88 a 89). Nic tedy nenasvědčuje tomu, že by Komise pochybila tím, že se při použití násobícího koeficientu za účelem odrazení rozhodla pro zohlednění velikosti a celkových zdrojů podniků.

148 Je ostatně namístě poznamenat, že v projednávaném případě zohlednila Komise konkrétní váhu dotčených podniků na relevantním trhu i při použití velikosti tržeb podniků z prodeje BK a SBK v posledním roce, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, pro účely poměrného zvážení výše pokuty v rámci kategorie velmi závažných protiprávních jednání.

- 149 S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba první část druhého žalobního důvodu Eni zamítnout jako neopodstatněnou.

b) K druhé části, vycházející z nedůvodného zvýšení základní částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

– Argumenty společnosti Eni

- 150 Eni odkazuje na body 487 a 488 odůvodnění napadeného rozhodnutí a uznává, že koluzní praktiky sankcionované rozhodnutím Komise 86/398/EHS ze dne 23. dubna 1986 v řízení podle článku [81 ES] (IV/31.149 – Polypropylén) (Úř. věst. L230, s. 1, dále jen „rozhodnutí Polypropylén“) a v rozhodnutí Komise 94/599/ES ze dne 27. července 1994 v řízení podle článku [81 ES] (IV/31.865 – PVC) (Úř. věst. L239, s. 14, dále jen „rozhodnutí PVC II“), na která Komise při posuzování opakování protiprávního jednání odkazuje, lze považovat za podobné praktikám uvedeným v napadeném rozhodnutí.
- 151 Nicméně subjektivní podmínka opakování protiprávního jednání – tedy že dotčených protiprávních jednání se dopustil tentýž podnik – není splněna.

- 152 V této souvislosti Eni zaprvé poukazuje na to, že předmětné aktivity se týkaly jiných výrobků a trhů než těch, které jsou předmětem napadeného rozhodnutí, a že byly převedeny již nějakou dobu před přijetím rozhodnutí Polypropylén a PVC II.
- 153 Zadruhé jsou právnícké osoby sankcionované v rozhodnutích Polypropylén a PVC II odlišné od Eni. Podnik skupiny dotčený uvedenými rozhodnutími je EniChem SpA, později Syndial, respektive Anic SpA. Těmto podnikům však napadené rozhodnutí určeno nebylo. Žádné z rozhodnutí uváděných Komisí se nevztahovalo na Eni coby aktivní účastníci sankcionovaných kartelových dohod, ani z důvodu ovládnutí obou společností skupiny.
- 154 Zatřetí je závěr Komise v rozporu se zásadou omezené odpovědnosti a její osobní povahy, neboť Komise přičetla přitěžující okolnost mateřské společnosti, přestože odpovědnost této společnosti nebyla v dřívějších rozhodnutích vyvozena. Toto pochybení je o to závažnější, že spadá pod výkon sankčních pravomocí omezených zásadou legality, jejíž dodržení má podnikům zaručit, že sankce, které jim může Komise uložit podle článku 81 ES, budou zcela předvídatelné. Kromě toho neurčitost a vágnost pojmů „obdobná protiprávní jednání“ a „týž podnik“, které Komise použila, svědčí o tom, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu odůvodněno nedostatečně.
- 155 Začtvrté Eni zpochybňuje pravomoc Komise konstatovat existenci přitěžující okolnosti spočívající v opakování protiprávního jednání bez ohledu na dobu, která uplynula mezi jednotlivými protiprávními jednáními. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise* (C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331), a na stanovisko generálního advokáta M. Poiarese Madura předcházející tomuto rozsudku (Sb. rozh. s. I-1337). Dodává, že na rozdíl od citovaného rozsudku, v kterém Soudní dvůr dospěl k závěru, že Komise řádně zohlednila

relevantní skutečnosti, nebyla v projednávaném případě taková analýza provedena a tento nedostatek nebyl ani přiměřeně zdůvodněn.

– Argumenty Komise

- ¹⁵⁶ Komise předesílá, že otázka opakování protiprávního jednání byla nastolena v druhém oznámení námitek a že Eni k ní nevznesla námitky ve své odpovědi ani na slyšení.
- ¹⁵⁷ K věci samé uvádí Komise zaprvé, že vzhledem k tomu, že právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže uznává, že jednotlivé společnosti náležející do téže skupiny tvoří jednu hospodářskou entitu, mohla, pokud by chtěla, uložit v předchozích rozhodnutích pokutu téže mateřské společnosti. Komise má tudíž za to, že v napadeném rozhodnutí mohla oprávněně dospět k názoru, že týž podnik již byl sankcionován za protiprávní jednání stejného typu (rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2003, *Michelin v. Komise*, T-203/01, Recueil, s. II-4071). Zdůrazňuje, že Tribunál v uvedeném rozsudku akceptoval zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání u jiné společnosti ze skupiny, konkrétně u „sesterské“ společnosti dříve sankcionované společnosti. Pojem „opakování protiprávního jednání“ navíc s ohledem na cíl, který sleduje, nutně nepředpokládá zjištění předchozího uložení peněžní sankce, ale pouze zjištění předchozího protiprávního jednání (rozsudek ze dne 25. října 2005, *Groupe Danone v. Komise*, uvedený výše v bodě 133). Není proto důležité, že Komise neuložila ve věcech, v nichž byla vydána rozhodnutí PVC II a Polypropylén, pokutu společnosti Eni jako takové. Rozhodná je naopak skutečnost, že Eni zcela kontrolovala společnosti, kterým byla dřívější rozhodnutí určena. Kromě toho je nepřipustné, aby se na společnosti z téže skupiny, tedy složky téhož podniku, nevztahovalo opakování protiprávního jednání jen z důvodu organizační struktury samotné skupiny.

158 Zadruhé je irelevantní, že dřívější protiprávní jednání se týkala jiných odvětví a že tato odvětví byla posléze převedena na jiné právnické osoby. Zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání vychází z toho, že dřívější zjištění protiprávního jednání nestačilo k tomu, aby se podnik znovu nechoval protiprávním způsobem. Podle judikatury navíc fyzická nebo právnická osoba, která řídila dotýčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, v zásadě odpovídá za toto jednání, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídala za provoz podniku jiná osoba (rozsudek *Cascades v. Komise*, uvedený výše v bodě 110). Tato kritéria je třeba uplatnit i v případech opakování protiprávního jednání.

159 Zatřetí Soudní dvůr v rozsudku ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, uvedeném výše v bodě 155, znovu potvrdil, že případné opakování protiprávního jednání je uvedeno mezi skutečnostmi, ke kterým má být podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 přihlédnuto při posuzování závažnosti dotčeného protiprávního jednání, a že za těchto okolností mohla žalobkyně předvídat právní důsledky svého jednání. Totéž platí podle čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, který představuje právní základ napadeného rozhodnutí. Zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání není tudíž v rozporu se zásadou legality.

160 Začtvrté bylo do budoucna stanoveno, že zjištění a posouzení zvláštních charakteristických znaků opakování protiprávního jednání je součástí pravomocí Komise a že posledně jmenovaná nemůže být v rámci tohoto zjišťování vázána případnou promlčecí lhůtou (rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, uvedený výše v bodě 155). Protiprávní jednání související s věcmi Polypropylén a PVC byla každopádně zjištěna rozhodnutími přijatými v letech 1986 (Polypropylén) a 1994 (PVC II). Je proto zcela logické, přirozené a adekvátní, že se u dalšího protiprávního jednání páchaného od roku 1996 k takovým precedentům přihlédne. Doba, která uplynula mezi dvěma protiprávními jednáními, není sama o sobě relevantní (rozsudek Tribunálu ze dne 11. března 1999, *Thyssen Stahl v. Komise*, T-141/94, Recueil, s. II-347). Pokud jde dále o časový odstup mezi dřívějšími rozhodnutími a začátkem nového protiprávního jednání, ten je stejný, ba dokonce menší než časový odstup, který již

dříve zohlednil Soudní dvůr i Tribunál ve věcech, v nichž byl vydán rozsudek *Michelin v. Komise*, uvedený výše v bodě 157, a rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, uvedený výše v bodě 155. Komise dodává, že podle posledně uvedeného rozsudku „může“ k době, která uplynula od dřívějšího protiprávního jednání, přihlídnout coby k jednomu z nepřímých důkazů potvrzujících sklon k porušování pravidel hospodářské soutěže. V projednávaném případě se Komise právě této otázce věnovala v bodě 489 odůvodnění napadeného rozhodnutí a dospěla k názoru, že k opakování protiprávního jednání bylo třeba přihlídnout.

Závěry Tribunálu

- 161 Bod 2 pokynů v příkladném výčtu přitěžujících okolností uvádí „opakované protiprávní jednání stejného typu spáchané stejným podnikem (stejnými podniky)“.
- 162 Pojem „opakování protiprávního jednání“ tak, jak je chápán v některých vnitrostátních právních rádech, znamená, že se určitá osoba dopustila nových protiprávních jednání poté, co jí byla uložena sankce za obdobná protiprávní jednání (rozsudky *Thyssen Stahl v. Komise*, uvedený výše v bodě 160, bod 617, a *Michelin v. Komise*, uvedený výše v bodě 157, bod 284).
- 163 Případné opakování protiprávního jednání je uvedeno mezi skutečnostmi, ke kterým má být přihlídnuto při posuzování závažnosti dotčeného protiprávního jednání (rozsudek *Aalborg Portland a další v. Komise*, uvedený výše v bodě 72, bod 91, a rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, uvedený výše v bodě 155, bod 26).
- 164 V projednávaném případě Komise v napadeném rozhodnutí poukazuje na to, že společnosti *EniChem* již byla určena rozhodnutí Komise v oblasti kartelových dohod (a sice rozhodnutí *Polypropylén a PVC II*). To podle ní prokazuje, že dřívější pokuty nebyly dostatečné k tomu, aby tento podnik změnil své chování. Komise z toho

dovozuje, že toto opakování protiprávního jednání představuje přitěžující okolnost, která odůvodňuje zvýšení základní částky pokuty o 50% (bod 487 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

165 Eni především namítá, že předchozí rozhodnutí zmiňovaná Komisí v napadeném rozhodnutí, jí nebyla určena.

166 Z napadeného rozhodnutí plyne, že Komise pro účely uplatnění přitěžující okolnosti související s opakováním protiprávního jednání přihlédla v projednávaném případě k pojmu „podnik“ ve smyslu článku 81 ES, což Komise potvrdila ve svých písemnostech. Podstata závěru Komise spočívá konkrétně v tom, že týž podnik zopakoval protiprávní jednání, přestože právnické osoby podílející se na dotčených protiprávních jednáních nebyly totožné. V této souvislosti je třeba připomenout, že pojem „podnik“ ve smyslu článku 81 ES musí být chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (viz judikatura citovaná výše v bodě 60). Na tomto místě je třeba poznamenat, že má-li Komise v úmyslu použít pojem „podnik“ ve smyslu článku 81 ES, musí předložit podrobné a přesné důkazy, kterými toto své tvrzení podloží.

167 Je třeba zaprvé poukázat na to, že Komise v bodě 487 odůvodnění napadeného rozhodnutí používá v obecné rovině označení „EniChem“, přičemž v bodě 36 odůvodnění napadeného rozhodnutí je tento termín definován jako „všechny společnosti vlastněné společností Eni SpA“. Je tedy třeba konstatovat, že termín, který Komise v napadeném rozhodnutí používá při posuzování opakování protiprávního jednání, je relativně nepřesný, přinejmenším v souvislosti s právnickými osobami tvořícími hospodářskou jednotku, na kterou se vztahovala rozhodnutí Polypropylén a PVC II. I kdyby mimoto byly dotýcnými právnickými osobami osoby uvedené v bodech 26 až 35 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je třeba podotknout, že společnost Anic, na kterou se vztahovalo rozhodnutí Polypropylén, nepatří mezi právnické osoby uvedené v citovaných bodech odůvodnění. Kromě toho bylo hlavním účelem bodů 26 až

35 odůvodnění napadeného rozhodnutí popsat vývoj společností vlastněných společností Eni v průběhu protiprávního jednání, k němuž došlo teprve po přijetí rozhodnutí Polypropylén a PVC II. Z těchto bodů odůvodnění tudíž nelze vyčíst dostatečně podrobné a přesné informace o vývoji společností vlastněných společností Eni před protiprávním jednáním sankcionovaným napadeným rozhodnutím.

168 Zadruhé odkazuje Komise v poznámce pod čarou č. 262 napadeného rozhodnutí na rozhodnutí Polypropylén a PVC II s tím, že tato rozhodnutí se vztahují i na „Eni“. Nejprve je třeba podotknout, že termín „Eni“ nebyl na rozdíl od termínu „EniChem“ definován v napadeném rozhodnutí coby zkratka pro účely daného textu. Z bodů 26 až 36 odůvodnění napadeného rozhodnutí konkrétně vyplývá, že pokud Komise odkazuje na společnost Eni jakožto mateřskou společnost ostatních společností, používá termín „Eni SpA“.

169 Zatřetí, i kdyby Komise měla použitím termínu „Eni“ v poznámce pod čarou č. 262 napadeného rozhodnutí na mysli společnosti, které jsou součástí „podniku“ ve smyslu článku 81 ES tvořeného právníckými osobami ovládanými společností Eni, je třeba poukázat na to, že v rámci napadeného rozhodnutí nepředložila v tomto ohledu žádný podrobný a přesný důkaz. Komise ve svých písemnostech předložených Tribunálu uvedla jen tolik, že Eni „zcela“ kontrolovala společnosti, na které se vztahovala rozhodnutí Polypropylén a PVC II. Toto tvrzení tudíž nejenže není podepřeno žádným důkazem, ale navíc není ani do napadeného rozhodnutí zapracováno.

170 Začtvrté je třeba poznamenat, že v daném případě je vývoj struktury a kontroly u dotyčných společností obzvláště složitý. Konkrétně rozhodnutí Polypropylén bylo určeno společnosti Anic, aniž se v tomto rozhodnutí objevila firma Eni. V rozhodnutí PVC II Komise v bodě 8 odůvodnění zmiňuje skutečnost, že společnost Anic „se stala“ společností EniChem SpA, a v bodě 43 odůvodnění bez dalšího upřesnění uvádí,

že tento vývoj nastal v důsledku „různých reorganizací“. Ani v tomto rozhodnutí se firma Eni neobjevuje. Je třeba dodat, že v projednávané věci zajišťovala aktivity Eni v oblasti dotčených výrobků původně EniChem Elastomeri (než se v roce 1997, tedy po přijetí rozhodnutí PVC II, sloučila s EniChem SpA) a že aktivity EniChem SpA byly následně převedeny na Polimeri, což jen přidává na složitosti vývoje struktury dotčených podniků. V tomto kontextu měla být Komise obzvláště přesná a předložit veškeré podrobné důkazy nezbytné pro závěr, že společnosti uvedené v napadeném rozhodnutí a společnosti uvedené v rozhodnutích Polypropylén a PVC II byly součástí téhož „podniku“ ve smyslu článku 81 ES.

- 171 Tribunál s ohledem na výše uvedené shledává, že Komise nepředložila v napadeném rozhodnutí dostatek podrobných a přesných důkazů, na jejichž základě by bylo možno odůvodnit, že protiprávní jednání zopakoval týž „podnik“ ve smyslu článku 81 ES. Za těchto podmínek je třeba vyhovět druhé části druhého žalobního důvodu a z toho důvodu zrušit čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí v rozsahu, ve kterém stanoví, že společnosti Eni se ukládá pokuta ve výši 272,25 milionů eur.

c) K třetí části, vycházející z chybného výpočtu pokuty v souvislosti s vyloučením společnosti Syndial

Argumenty účastnic řízení

- 172 Eni připomíná, že Komise se poté, co původně zahrnula Syndial mezi osoby odpovědné za protiprávní jednání a určila jí první i druhé oznámení námitek, rozhodla

nezahrnout tuto společnost mezi adresáty napadeného rozhodnutí. Komise toto své rozhodnutí odůvodnila tím, že existovalo „významné riziko, že v době přijetí a výkonu rozhodnutí, jímž bude v projednávané věci uložena společnosti Syndial pokuta, nebude mít tato společnost dostatek prostředků k jejímu zaplacení“ (bod 372 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

173 Kritérium, které Komise použila k vyloučení společnosti Syndial, však není v souladu se zásadami, jimiž se řídí nástupnictví a převody podniků.

174 S odkazem na argumenty rozvedené v rámci prvního žalobního důvodu tvrdí Eni, že v případě, že podnik považovaný za odpovědný nezanikne po transformaci společnosti, je tento i nadále odpovědný za případné protiprávní jednání, jež je jí vytýkáno. Jedinou výjimkou z této zásady je zánik právnické osoby. K tomu ovšem v projednávaném případě nedošlo, jelikož – jak je uvedeno i v napadeném rozhodnutí – Syndial nadále existuje a není v likvidaci. Eni dodává, že Komise tím, že společnosti Polimeri přičetla odpovědnost za údajné protisoutěžní jednání, jehož se dopustily jiné společnosti skupiny předtím, co Polimeri převzala aktivity v chemickém průmyslu, pomínila skutečnost, že tato společnost byla až do konce roku 2001 společným podnikem spoluovládaným společnostmi Eni a Union Carbide.

175 Bezdůvodné vyloučení společnosti Syndial má podle Eni důsledky pro výši pokuty. V této souvislosti poukazuje Eni na to, že celkový obrat společnosti Syndial dosažený v roce předcházejícím přijetí napadeného rozhodnutí činil 860 milionů eur a že v případě solidární odpovědnosti by celková částka pokuty nesměla přesáhnout 10% obratu „nejmenšího podniku“. Stran posledně uvedené otázky odkazuje na blíže určené dílo právní nauky. Zatímco byla Syndial zohledněna pro účely uplatnění

přítěžující okolnosti opakování protiprávního jednání, byla bezdůvodně vyloučena pro účely omezení výše pokuty 10% hranicí stanovenou v právní úpravě. Z toho plyne, že celková částka pokuty uložené společnosti Eni je v rozporu s čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a podle všeho je důsledkem zjevného zneužití pravomocí.

- 176 Komise navrhuje zamítnutí třetí části druhého žalobního důvodu. Zejména tvrdí, že vyloučení společnosti Syndial nemá dopad na výši pokuty uložené společnosti Eni.

Závěry Tribunálu

- 177 Okolnost, že je několik společností společně a nerozdílně odpovědných za zaplacení pokuty z důvodu, že tvoří podnik ve smyslu článku 81 ES, neznamená při uplatnění hranice stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, že povinnost každé z nich je omezena na 10% obratu, kterého dosáhly za předchozí hospodářský rok. Maximální výše 10% ve smyslu uvedeného ustanovení totiž musí být vypočtena na základě kumulovaného obratu všech společností tvořících jedinou hospodářskou entitu jednající jako podnik ve smyslu článku 81 ES, neboť jen kumulovaný obrat společností tvořících dotčený podnik může být ukazatelem jeho velikosti a hospodářské síly (rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, HFB a další v. Komise, T-9/99, Recueil, s. II-1487, body 528 a 529, a ze dne 12. prosince 2007, Akzo Nobel a další v. Komise, uvedený výše v bodě 95, bod 90).
- 178 I kdyby tedy bylo napadené rozhodnutí určeno společnosti Syndial, neměla by být výše pokuty, za jejíž zaplacení by Eni byla solidárně odpovědná, omezena na 10% obratu společnosti Syndial. Argumenty společnosti Eni jsou tedy bezpředmětné.

179 Kromě toho, i kdyby Eni ve své argumentaci zpochybňovala ve skutečnosti odpovědnost, která byla vůči ní vyvozena v důsledku protiprávního jednání spáchaného společností EniChem SpA (později Syndial), přestože se napadené rozhodnutí na společnost Syndial nevztahovalo, je třeba tyto argumenty odmítnout ze stejných důvodů, jaké již byly uvedeny výše v bodě 117. Skutečnost, že Polimeri byla až do konce roku 2001 společným podnikem spoluovládaným společnostmi Eni a Union Carbide, nemůže tento závěr změnit, jelikož je nesporné, že k převodu aktivit mezi společnostmi EniChem SpA (později Syndial) a Polimeri došlo dne 1. ledna 2002.

180 S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba třetí část prvního žalobního důvodu Eni zamítnout jako neopodstatněnou.

181 Z výše uvedených důvodů vyplývá, že je třeba vyhovět druhé části druhého žalobního důvodu a v důsledku toho zrušit čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí v rozsahu, ve kterém stanoví, že společnosti Eni se ukládá pokuta ve výši 272,25 milionů eur, a ostatní návrhová žádání směřující k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí zamítnout.

B – K návrhovým žádáním směřujícím ke změně výše pokuty

182 Je zároveň třeba, aby z důvodů uvedených výše v bodech 166 až 171 Tribunál při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci podle článku 31 nařízení č. 1/2003 změnil čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí, neboť Komise dospěla k částce 272,25 milionů eur za pomoci neoprávněného uplatnění přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání vůči Eni.

- 183 Za okolností projednávaného případu je pro řádné stanovení výše pokuty třeba metodu výpočtu, kterou použila Komise, ve zbývající části zachovat.
- 184 Konečná výše pokuty uložené společnosti ENI se proto stanovuje na 181,5 milionů eur.

K nákladům řízení

- 185 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Na základě prvního pododstavce odstavce 3 téhož ustanovení může Tribunál rozdělit náklady řízení, pokud mají účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch. Za okolností projednávaného případu je namíste rozhodnout, že každá účastnice řízení ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

- 1) **Článek 2 písm. c) rozhodnutí Komise K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren butadienový kaučuk**

vyrobený emulzní polymerizací) se zrušuje v rozsahu, ve kterém stanoví, že společnosti ENI SpA se ukládá pokuta ve výši 272,25 milionů eur.

2) Pokuta uložená společnosti ENI se stanovuje na 181,5 milionů eur.

3) Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.

4) Každá účastnice řízení ponese vlastní náklady řízení.

Dehousse

Wiszniewska-Biafecka

Wahl

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. července 2011.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	II - 4465
Řízení a návrhová žádání účastníků řízení	II - 4475
Právní otázky	II - 4476
A – K návrhovým žádáním směřujícím k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí	II - 4477
1. K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z protiprávního přičtení protiprávního jednání společnosti Eni	II - 4477
a) K první části, vycházející z nesprávného použití podmínek přičitatelnosti protiprávního jednání	II - 4478
Argumenty účastnic řízení	II - 4478
Závěry Tribunálu	II - 4483
b) K druhé části, vycházející z nesprávného uplatnění objektivní odpovědnosti	II - 4488
Argumenty účastnic řízení	II - 4488
Závěry Tribunálu	II - 4491
c) K třetí části, vycházející z nesprávného posouzení důkazů předložených společností Eni	II - 4492
Argumenty účastnic řízení	II - 4492
Závěry Tribunálu	II - 4497
d) K čtvrté části, vycházející z porušení zásady omezené odpovědnosti kapitálových společností a společných zásad v oblasti odpovědnosti	II - 4500
Argumenty účastnic řízení	II - 4500
Závěry Tribunálu	II - 4503

2.	K druhému žalobnímu důvodu, uvedenému podpůrně, vycházejícímu z protiprávního stanovení výše pokuty	II - 4505
a)	K první části, vycházející z nesprávného použití násobícího koeficientu za účelem odrazení	II - 4506
	Argumenty účastnic řízení	II - 4506
	Závěry Tribunálu	II - 4508
b)	K druhé části, vycházející z nedůvodného zvýšení základní částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání	II - 4515
	Argumenty účastnic řízení	II - 4515
	– Argumenty společnosti Eni	II - 4515
	– Argumenty Komise	II - 4517
	Závěry Tribunálu	II - 4519
c)	K třetí části, vycházející z chybného výpočtu pokuty v souvislosti s vyloučením společnosti Syndial	II - 4522
	Argumenty účastnic řízení	II - 4522
	Závěry Tribunálu	II - 4524
B –	K návrhovým žádáním směřujícím ke změně výše pokuty	II - 4525
	K nákladům řízení	II - 4526